Ибарске НОВОСТИ

ЛИСТ ЗА ДРУШТВЕНА И ПОЛИТИЧКА ПИТАЊА КРАЉЕВАЧКОГ СРЕЗА

Број 137 - Година IV | КРАЉЕВО, 13 ЈАНУАРА 1956 ГОДИНЕ | Примерак 10 динара

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ Београд Крагујевац

Проширени састанак Среског комитета Савеза комуниста

Непосредније учешће у радничком управљању

Без дисциплине не може бити ни повећане производње - Без реалних норми не може бити битнијег подизања продуктивности рада - истакао је друг Раде Борисављевић

Радничко управљање у нашем срезу било је главна тема дискусије на недавно одржаном проширеном састанку Среског комитета Савеза комуниста, на коме су, поред чланова Комитета, ушли учешће и секретари општинских комитета. У исцрпном извештају друга Мише Николића, као и дискусији већег броја чланова, изнети су објективни и субјективни услови који су досад кочили успешнији развој радничког и уопште друштвеног управљања и указано је и на широке могућности у постизању нових корисних резултата. Истичући неке најважније моменте у области радничког и друштвеног управљања, реферат је нагласио:

Подносећи реферат, друг Миша Николић је, поред осталог, истакао.

Радничко самоуправљање, тј. раднички савети су историски потпуно нова појава у социјализму. Теорија Марксизма у том смислу износи само опште принципе и перспективу. Због тога можемо рећи да се радничким управљањем у облику радничких савета почело код нас без икаквих ранијих искустава. Они су историски оправдани, они треба да развију производне снаге и иницијативу непосредних произвођача.

Досадашњи резултати су показали њихову потпуну оправданост, неопходност и једини могући и правилан пут за наш даљи развитак, за изградњу социјализма. Неоспорно да радничко управљање није још увек достигло свој врхунац, да је тек пет година како смо увели радничке савете, да се њихов делокруг рада и њихова права сваким даном проширују, а нови закон ће дати још више могућности и шира овлашћења за слободније деловање и руковођење од стране радничких савета. Међутим, ми у досадашњем свом раду имамо и слабости. Кроз досадашњи рад радничких савета јасно су се испољиле и извесне негативне појаве слабости, поготову ако узмемо и посматрамо рад радничких савета у условима привредне преизпрегнутости ваше изградње, неуједначено развијање појединих грана наше привреде, брзи развитак и подизање производних снага. Када све то имамо у виду, онда је јасно да су негативности које су дошле до изражаја прилично спутавале иницијативу радничких савета.

Негативне тенденције које су се испољиле у досадашем раду радничких савета јесу ситносопственичко, као и бирократско и локалистичко схватање. Те појаве у органима управљања и у друштвеном управљању уопште прилично су биле захватиле маха у последње време. Код нас је карактеристична та појава, па ако хоћемо те локалистичке тежње не само да су се одражавале код комуне у односу на заједницу, него можемо рећи да су се оне врло јако осетиле и код неких предузећа на комуну.

Како се све манифестују ове тенденције уопште у нашој привреди? Бирократске тежње директора да и даље задрже пуну и општу власт у руковођењу предузећем биле су досад честа појава. Карактеристичан је пример код „Ослобођења", доскоро код „Каблара" итд. Онда, давање новца без знања колектива на иницијативу директора и неких од руководилаца, тако да су појединци то користили и самовласно управљали друштвеном имовином.

Даље, имамо гледање на друштвену својину као на државну у оном старом смислу. Такав однос и схватање према заједници, према друштвеној имовини одржава се кроз разне видове, кроз деобе вишкова, нарочито у угоститељству. Имамо ову појаву у Врњачкој Бањи, а то је и у већини других предузећа када је у питању деоба вишкова. Води се борба да се што више подели а радднички савет и колектив у целини не настоје да те вишкове правилно распореде у предузећу на бољу организацију рада, реконструкцију погона и да на тај начин ојачају и своју економску базу и учине своје предузеће способнијим.

Друг Николић је даље истакао да су објективни узроци ових појава по његовом мишљењу на првом месту у томе што привредни прописи заостају за развитком наше привреде. Ако би извесне појаве решавали путем закона, путем гоњења, видимо да извесни законски прописи не могу да се примене на разне видове тог злоупотребљавања у привреди, као што је то: клизање цена и слично. Исто тако узрок је и у томе што је темпо нашег привредног развитка веома брз, затим незаинтересованост за рад предузећа и његов опстанак код једног броја радника, који није директно зависан од предузећа, јер има са друге стране извесно обезбеђење на својој земљи, или могућност за лаку зараду ван пре-

— НАСТАВАК НА ДРУГОЈ СТРАНИ —

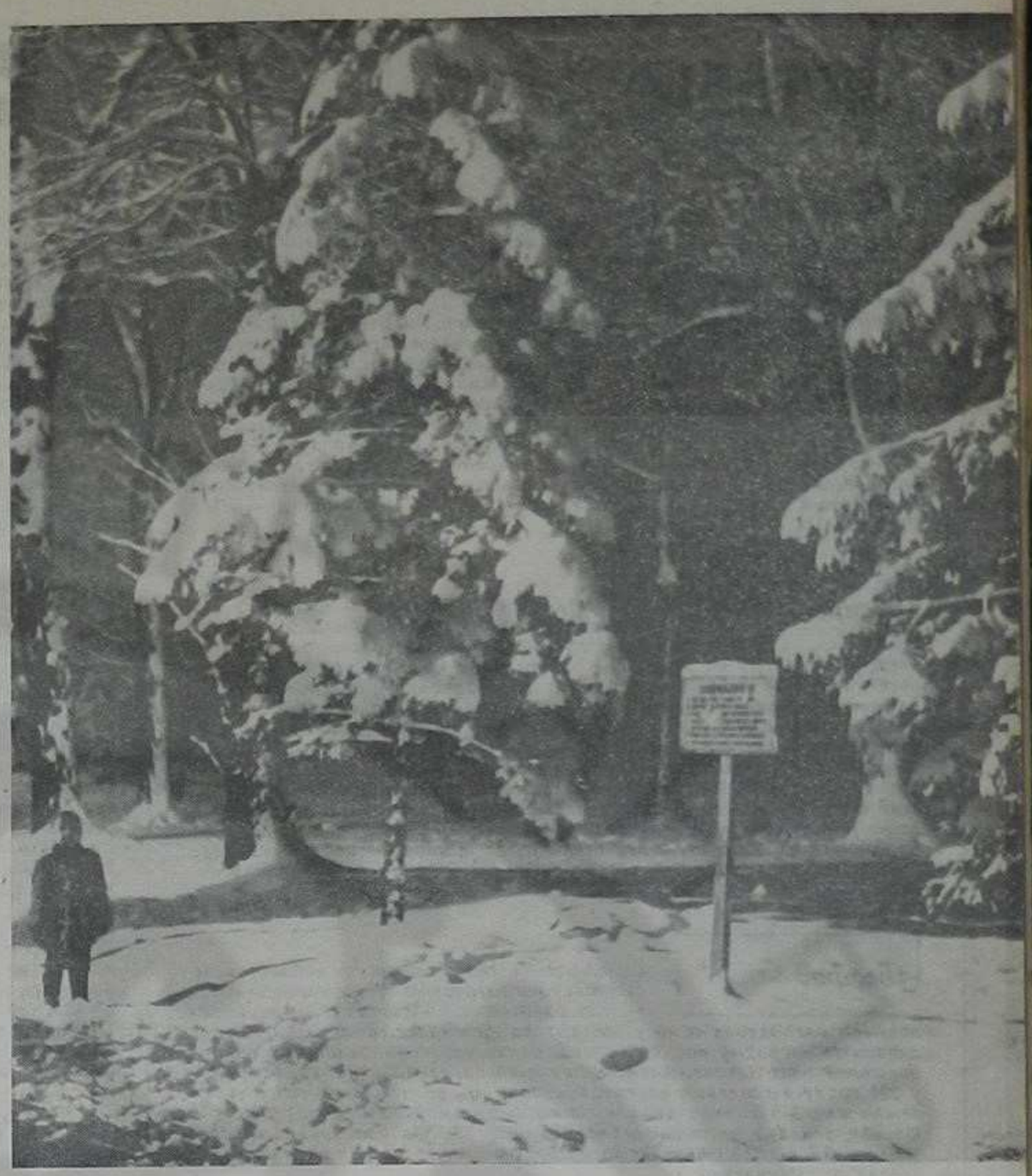

Први снег...

Закључци са годишње скупштине Среског синдикалног већа

На недавно одржаној годишњој скупштини Среског синдикалног већа извршен је избор Председништва већа који сачињавају 35 чланова са територије среза. У Председништво већа изабрани су: Александар Несторовић, као председник, Радослав Стојановић, као секретар и као чланови: Предраг Ванасковић, Драгиша Затежић, Сретен Чекановић, Алекса Јовановић, Момчило Илић, Војислав Сабљић, Владимир Бурасовић, Добривоје Чорбић, Павле Андрић, Митар Цвичевић и Чедомир Дрванац.

Великим успесима наше земље на пољу међународне политике и великим успеховима у привредном погледу на стварању базичне индустрије створени су повољни услови да се поведе енергична борба на повећању животног стандарда путем нових економских мера. Остварењем овог циља захтева да се на њему у потпуности ангажују сви наши радни људи, а поготову Синдикат као најмасовнија организација радничке класе. Стога данас пред Синдикатом стоје следећи конкретни задаци:

1) Систематски и сталан рад на повећању производности рада на сваком радном месту, односно на стварању што више врсти квалитетних робе. Извршење овог задатка стимулирати разноврсном очигледном агитацијом и за ову сврху специјално одређеним комисијама. У целокупном овом раду руководити се и принципом штедње уопште.

2) Питање норми и тарифне политике уопште мора бити предмет сталног и систематског проучавања, па за ову сврху у споразуму са радничким саветом оформити и специјални биро.

3) Како радничко управљање претпоставља одређени ниво економског образовања чланова органа радничког управљања а и већи смисао за квалитетан рад, то је потребно оспособљавати наше људе на разним курсевима економског образовања и другим формама како би сваки произвођач са успехом могао истовремено да врши и улогу управљача. Водити борбу да сви радници воде бригу о целокупном збивању у предузећу и активно узимају учешћа у радничком управљању њиме, како би принцип радничког управљања у потпуности и најцелисходније био спроведен.

4) Да Синдикат у споразуму са органима народне власти испита могућности давања кредита заинтересованим лицима за индивидуалну изградњу станбених зграда. Станбену активирати.

5) Хигијенско техничкој заштити посветити пажњу коју ова служба у потпуности заслужује. У ову сврху предузети потребне мере за набавку свих хигијенских средстава а исто тако и средства и направа за техничку заштиту. Нарочиту борбу водити за правилно коришћење свих свих средстава од стране радника.

6) Идеолошко-политичком, стручном и културном уздизању свих наших радних људи посветити потпуну пажњу. Ово чинити преко разних курсева и школа, Радничког универзитета, библиотека, штампе, културно-уметничких друштава итд.

НАСТАВАК НА ДРУГОЈ СТРАНИ

Новине у стварању Друштвеног плана „Магнохрома"

У колективу „Магнохром" већ се увелико воде разговори о Друштвеном плану за ову годину. По неколико чланова радничког савета одржавају састанке у погонима и проучавају са члановима колектива план дотичног погона и посебно план предузећа. Посебна комисија при радничком савету у заједници са економистима и другим стручњацима предузећа проучиће све примедбе и мишљења о Друштвеном плану и доставиће закључке на једној од седница савета.

Приликом стварања Друштвеног плана за ову годину, у колективу имају у виду тешкоће које су се појавиле у прошлој години због сировина и непримењеног прелаза на коришћење сировине из Беле Стене.

ПРЕД ИЗБОРЕ СКУПШТИНЕ

Завода за социјално осигурање

Ближи се време кад ће се прићи избору нове Скупштине за социјално осигурање у нашем срезу. Предвиђа се да се овај посао обави од 1-15 фебруара ове године. Обим средстава, хиљаде радника у управи социјалним осигурањем, расподела средстава које заједница одваја за ту сврху и низ других питања су доста да се сагледа важност социјалног осигурања као установе која се развија на принципу самоуправности. Упоредо са нашим системом уопште и развојем земље развија се и служба социјалног осигурања коме се у социјалистичкој земљи као што је наша обраћа посебна пажња. Утолико пре су важни избори који ће се у фебруару обавити. Но поред предизборне активности међу осигураницима, значајно место у раду треба да заузме и анализа досадашњег рада органа самоуправе и рад на упознавању свих осигураника са најактуелнијим проблемима социјалног осигурања. У том смислу и Скупштина савезног завода за социјално осигурање позива све радничке савете, синдикалне организације и радне колективе да посвете пуну пажњу овом послу који има велики значај за даље јачање органа социјалног осигурања. Ови избори имају велики друштвени значај и ради тога заслужују пуну пажњу осигураника у толико пре што ће на овим изборима неколико хиљада другова и другарица, радника и радница, службеника и службеница преузети одговорне задатке и управљати установама за чији су рад сви заинтересовани.

Мере за већу политичку активност у Врњачкој Бањи

Општински комитет Савеза комуниста у Врњачкој Бањи позабавио се питањем оживљавања друштвено-политичке активности, како чланова Савеза комуниста тако и Социјалистичког савеза и осталих друштвених организација. Направљен је и план идеолошко-политичког рада за наредна три месеца. Овим планом предвиђено је одржавање низа предавања из области друштвеног живота за све чланове Савеза комуниста и привредне руководиоце.

На једном семинару приступиће се свестранијем проучавању закључака IV пленума ССРНЈ, а после сваког предавања одржаће се консултације по реонима. Са том праксом се већ почело у неким реонима.

АКТИВНОСТ ССРН САМАИЛА

Објашњење и спровођење нових економских мера у нашим селима је један од најважнијих проблема наше садашњице и будућности. Имајући ово у виду организација ССРН у Самаилима је организовала конференције по засеоцима и селима на продручју општине са задатком да се на њима објасне основни задаци који стоје пред Социјалистичком савезом. Већ су у неким засеоцима одржани овакви састанци и интересовање грађана за исте је задовољавајуће. Поред тога ови састанци се користе за објашњење локалних питања у вези са радом организација ССРН. Социјалистички савез поред свога чланства има намару да у ову дискусију и рад укључи и све остале привредне организације а нарочито задруге. Нема сумње да ће у овом раду моћи да послуже и закључци Народног одбора среза донети на једној од последњих седница а који су објављени у локалној штампи.

ДОГАЂАЈИ *Седам дана у свету и код нас*

Пула

На повратку са пута у пријатељске земље Етиопију и Египат маршала Тита и његове сараднике дочекало је на тлу домовине, у Пули, око 60.000 грађана овога града и околине. Дочек председника Тита имао је најимпозантнији карактер. Одлазак председника и његове пратње са брода „Галеб" поздрављен је 21 плотуном. Обалске батерије одговориле су салвама на овај поздрав. Председник Тито је затим одржао поздравни говор окупљеним грађанима у коме је истакао своје задовољство поводом пријема у пријатељским земљама Етиопији и Египту и успешно обављеним разговорима са представницима тих земаља. Друг Тито је нагласио да из Етиопије он и његови сарадници носе утиске дубоких симпатија и вере у пријатељство с нашом земљом и да иста мисао, исти дух провејава у мислима и срцима људи у Египту као и код нас. Како истичу и страни новински извештаји и коментатори, мисија југословенских представника у Етиопији и Египту била је искрена и пријатељска и по сређивање међународних односа — врло плодна.

Каиро

На крају посете пријатељском Египту, председник Тито и председник Насер дали су заједничку изјаву у којој изражавају јединственост у погледима на међусобне односе двеју земаља као и на могућност решавању међународних акутних проблема. У Београду је ова заједничка изјава примљена са задовољством. То задовољство у београдским политичким круговима потпуно је разумљиво због садржине овог новог значајног документа, јер је он верно формулисао актуелне међународне проблеме. Али оно је велико и због тога што Декларација Тито — Насер представља још један корак напред у развоју пријатељских и братских веза двеју република. Исто такво задовољство изражено је и у Каиру после објављивања ове заједничке изјаве. Двојица државника изјавили су, поред осталог, да је карактеристика савремене стварности опште попуштање затегнутости у међународном односу.

Београд

Ступио је на снагу Закон о доприносу за станбену изградњу који пружа веће могућности финансирања подизања станова. Спровођењем овг Закона само у овој години обезбедиће се око 33 милијарде динара за изградњу нових станова. Једна чињеница посебно оправдава доношење овог Закона. Анкета коју је спровела Стална конференција у 221 граду и градском насељу, показала је да на територији наше земље има 315 хиљада домаћинстава којима је потребан стан. Анкета такође, показује да је потребно 19,6 осто станова генерално обновити, док 6,7 отсто станова треба порушити, јер немају ни минималне услове за становање.

Париз

Нова француска скупштина треба да се састане 19 јануара и да изабере свог председника. Како је положај председника Скупштине веома важан, нарочито у садашњим условима министарске кризе, борба за то место већ је почела. Ко ће саставити нову француску владу? — то је сада главна тема у Паризу. Ако би се руководили само резултатима избора и према њима правили прогнозе, комбинација би било много. Резултати избора, међутим више нагоне коментаторе на кристализовање разних мишљења око социјалиста као најозбиљнијих кандидата, него на коришћење парламентарне рачунице која омогућује веома широку скалу могућности и немогућности.

* * *

После обарања француске владе Едгара Фора са 318 прошив 218 гласова, неколико посланика Скупштине захтевало је растурање читавог Парламента, како би се на тај начин задржао стари изборни систем, а избори одложили за 5 месеци.

На скупу у Бурбонској Палати, председник министарског савета Едгар Фор и већина министара сагласила се стим, међутим ревуншати избора нису исцрпли по њиховој вољи.

На слици: Едгар Фор

ЗАКЉУЧЦИ ССВ

7) Васпитавати код наших људи правилан однос према друштвеној својини и водити најенергичнију борбу против криминала свих врста а нарочито противу криминала у привреди.

8) Како здравље, снага и добро расположење условљавају и бољи рад и учинак сваког човека, то је према томе дужност Синдиката:

да физичком образовању посвети потпуну пажњу и за фискултуру у свом предузећу створи потребне услове; да предузме све потребне мере за правилно коришћење недељног и годишњег одмора као и боловања и да настоји да се у оближњим плавинама и другим природно богатим местима у догледном времену израде специјалне викенд кућице које би радници користили за одмор.

9) Повести најенергичнију борбу да се радничка омладина стиче од негативног утицаја и експлоатације приватних послодаваца.

Радничку омладину видаље више ангажовати у раду синдикалне организације.

10) Водити енергичну борбу против бесправног рада свих врста

11) Захтевати од чланова Скупштине Завода за социјално осигурање да чешће подносе извештаје колективима који су их бирали о раду овога Завода, како би на тај начин жеље и предлози радника што више дошли до изражаја у раду ове установе.

12) Водити живу агитацију на подручју целог нашег среза за стално убирање прихода за подизање Радничког дома у Краљеву. Ово чинити преко, за ову сврху отштампаних маркица, и на све друге пригодне начине.

13) Жене раднице треба да буду увек предмет бриге наше синдикалне организације, а нарочито у погледу коришћења њихових законских права. Настојавати да се при распоређивању радника у предузећу женама дају одговарајућа радна места.

14) Са органима народне власти и радничког управљања испитати све законске могућности за што боље организовање друштвене исхране. Решењу овог проблема треба приступити што пре.

15) Да би синдикалне организације могле да извршавају све напред означене и остале задатке који пред њима стоје потребно је:

организовано учврстити подружницу, оформити сталне комисије са конкретним задацима и обухватити у организацију сва лица која су у радном односу.

Препоручује се свим синдикалним организацијама да ове закључке претресу на својим ужим и ширим састанцима и приђу њиховом конкретном примењивању у дело.

Резултати борбе и рада за повећање животног стандарда биће кориштени од свих наших радних људи и целокупног нашег народа уопште, па је према томе и дужност сваког појединца да се у овој борби у потпуности ангажује.

Садржају рада и припреми седница радничких савета треба посветити посебну пажњу — истакнуто у реферату

(Наставак са прве стране)

дузећа. Даљи узроци ових слабости јесу субјективног карактера. Око 35% чланова радничких савета и управних одбора живи на селу и везан је за земљу јер је поседује. Опште образовање и писменост тих људи је на нивоу испод просека. Од 800 чланова радничких савета и управних одбора 464 је са основном школом, а свега 31 са средњом школом а 23 имају неке краће курсеве, рачунајући ту да има и другова који су свршили партијске школе. Од овога броја 170 је неквалификованих радника и 229 службеника. Када ове податке износим не мислим да су ово лоши људи, већ да су лако по ложни разним утицајима, то је чињеница. Отуда имамо и појаву отпора за механизацију предузећа, онда један приличан отпор против стручњака, као и појаву у нашим радничким саветима приликом упошљавања или отпуштања радне снаге да се више руководе тим социјалним моментима, него рентабилношћу предузећа.

Овде треба и морају да нађу место чланови савеза комуниста. Они би морали да дођу до јачег изражаја а такође и синдикалне организације. Својим радом они би морали да издигну ниво чланова радничких савета на ниво чланова Савеза комуниста. Међутим, ми можемо рећи да то није свуда случај, мада у органима управљања има око 45% чланова Савеза комуниста. Карактеристично је да су у нашим предузећима током пр текле године, бар до пре месец дана, свега три основне оргинизације Савеза комуниста поставиле на свом састанку питање радничког самоуправљања, а то су „Каолар", „Лешак" и Фабрика вагона, док остали нису то питање поставили.

Референт је затим нагласио да је једна од најслабијих тачака у раду радничких савета, недовољна борба на подизању продуктивности рада. Узроци слабе продуктивности рада су, на првом месту, у нестручности и начину оспособљавања младих радника и радника који долазе у предузећа. Даљи узрок је немање искуства и радних навика са модерним машинама. На другој страни имамо врло слабу радну дисциплину у нашим предузећима. Можемо слободно рећи без икакве резерве да је то масовна појава у нашим предузећима, а уколико се предузму извесне оштрије мере по питању радне дисциплине, одмах се нађу разноразни људи који томе пружају отпор, обично се то назива нагађаштво. Радна дисциплина у сваком нашем предузећу, на сваком радном месту мора апсолутно да се поштује. Оним нашим привредним руководиоцима у предузећима који то захтевају, ми морамо пружити пуну подршку и обезбедити да њихов став победи свуда, јер само на тај начин ћемо успети да подигнемо продуктивност рада.

Даље, неефикасно увођење норми и оно што сам малопре рекао приличан отпор за увођење норми и њихова нереалност. Ако упоредимо стање у нашим предузећима, укупно на 56 радних места ради се по норми, а најмањи проценат који ради по норми је у већим предузећима: Ибарски рудници „Јарандол" 40%, „Магнохром" 55%, „Азбест" у Брвенику 31%, Магнезит Брвеник 22%, Бело Брдо 30%, не прелази више нигде од 67 до 70% радника који раде по норми. Такође се не поклања довољна пажња оној ситној свакодневној рационализацији и штедњи, што је у ствари основ за подизање продуктивности рада.

Садржај рада радничких савета је често пута такав да се на дневном реду обично налазе молбе, жалбе и друго око 50%. Припреме седница радничких савета каткад се не организују добро, од скоро су почели добро да организују у Фабрици вагона. У припреми седнице радничког савета треба да буде обухваћен цео колектив, тј. да чланови радничког савета по погонима обухвате све чланове, продискутују са њима о тим проблемима и да изађу на седницу радничког савета са предлозима целог колектива, да они после закључка, после седнице, истим путем и истим формама пренесу на цео колектив и да тако буду прихваћене од стране целог колектива.

У свом даљем излагању, друг Николић је истакао да треба погледати, а то је ствар радничког савета, Среског комитета и органа власти, како су и колико искоришћени и дали су правилно искоришћени директори, технички директори и други привредни руководиоци привредних предузећа. Пракса нам говори да нам један добар део директора половину свог времена пробави у разном трчкарању или неким персоналним питањима. Мислим да би било сасвим нормално да ми потпуно ослободимо директоре таквих послова, тј. да дамо другог човека да поставимо неког, или ако је чак потребно да уведемо и помоћника директора за такву службу а да се директори и технички директори углавном посвете проблемима предузећа и да они буду потпуно људи тог предузећа.

Нешто о самом управљању у органима власти. Обзиром на реорганизацију, на састав људства, на проблематику коју смо ми имали до сада, на несређено, ванредно стање у нашем срезу, ми нисмо могли још увек да створимо увид, нити пак да се ангажујемо довољно да сва она тела при општинским одборима и Среском одбору активирамо и правилно поставимо на решавање њихових задатака, почевши од зборова бирача па до самих састанака и седница општинских одбора. Ја мислим да би то био један од врло важних задатака у нашем даљем раду и као један главни задатак.

Излагање Рада Борисављевића

Овде је било речи о дисциплини и могућности повећања продуктивности рада. Мислим да нам је дискусија показала да ту не стојимо добро. Дискусија је такође показала кад је у питању повећање продуктивности рада да се ту и тамо у нашим радним колективима наилази на отпор код увођења потребне дисциплине, да се прича о некој експлоатацији радничке класе итд. Ми морамо објаснити пре свега комунистима, а онда и читавој радничкој класи и радним људима уопште, да у нашем друштву, обзиром да су средства за производњу опште народна имовина дата на управљање непосредним произвођачима, не може бити ни речи о некој експлоатацији. Читав вишак рада која ствара радничка класа сама и расподељује. Сви ови фондови на које иде вишак рада враћају се посредно или непосредно самим радницима.

Ми морамо расчистити то да без дисциплине не може бити ни повећање производње, да без реалних норми не може бити неког битнијег подизања продуктивности рада. Мислим да је добар предлог да се створе бирои који би правили норме. Чини ми се да никада људи који су плаћени за тај посао не могу бити скупи. Хтео би да то упоредим са овим ревизорима за земљорадничке задруге. Ако смање својом интервенцијом за 50% краће, мањкове по задругама они ће нам са 100% исплатити. Тако мислим и за ове бирое. Ако успеју поставити реалне норме то ће се нама итекако исплатити.

Даље мислим да без школованих, стручно подигнутих људи нема битнијег подизања продуктивности рада. Са тог становишта треба и посматрати питање стручњака и питање награђивања. Нама често пута желе наметнути неке социјалдемократске теорије, у вези са овим питањем, које немају никакве везе са Социјализмом. Обично се иступа демагошки. Каже се да су нам стомаци свима једнаки, па према томе треба да добијемо једнаке плате. Што би то рекли непријатељски оријентисани појединци, то за нас не би претстављало опасност. Али опасност је у томе што често и сами комунисти наседају таквим причама. Ту се дугови, а ми бар овде треба да знамо, заборавља овај командић буржоаског права о коме говори Маркс у готском програму када објашњава прву фазу комунистичког друштва. Он констатује да ми у првој фази комунистичког друштва морамо да узмемо један командић буржоаског права ако се ради о расподели. Код нас још увек постоји слободно тржиште. Још увек постоји робна производња и квалификовани рад показује се на тржишту далеко скупљи него код обичног неквалификованог радника. Ако предузеће узима стучњака узима га да би му се целокупни производ предузећа показао скупљи на тржишту, па га према томе мора и скупље плаћати. Ако ћемо ићи на повећање продуктивности рада у овим нашим условима, ми морамо ићи овим путем.

Пред изборе у организацији Савеза бораца

У току наредна два месеца на територији нашега среза треба да се обаве избори за месне, општинске и Сремски одбор Савеза бораца. Будући да је овај задатак један од најважнијих за организацију. Савеза бораца и да стоји чињеница да извесне организације нису биле активне у овоме раду, требаће озбиљније прићи овоме задатку, јер од његовог извршења зависи будући рад организације.

У јануару и фебруару обавиће се избори у месним и општинским организацијама Савеза бораца. Овај посао углавном треба да изврше досадашњи одбори уз помоћ Среског одбора Савеза бораца. Као рок није дуг то са припремама треба почети одмах и постарати се да кроз извештаје и дискусију на конференцијама сви проблеми буду уочени како би у будућем раду организације било више успеха. Такође је потребно изборе искористити за низ других задатака који стоје пред овом организацијом. Између осталог мора се посветити пажња сређивању евиденције деце палих бораца и жртава фашистичког терора као и родитеља палих бораца. Ради евиденције је нужно уочити преглед имовине коју поседују поменута лица у циљу контроле над целом управом. Организационим мерама такође треба посветити посебну пажњу. У ове мере долази и прикупљање чланарине које није до сада у многим организацијама добро сређено.

Приликом избора треба водити рачуна да се у одбор изаберу они који су заиста способни и спремни да раде у организацији и не дозволити да се испуни број чланова без обзира на њихове квалитете. Такође водити рачуна да се изабрани растерете осталих функција у масовним организацијама.

Д. Ристовић.

Из рада Народног одбора општине Краљево

Донето више важних одлука

У току последњи два месеца умногоме је оживео рад савета и других органа Народног одбора општине Краљево. Запажа се да су ови органи почели свестрано да проучавају поједине друштвене и привредне проблеме општине.

На недавно одржаним двема седницама, Народни одбор општине је донео више важних одлука и потврдио нека решења појединих савета. Међу важније свакако спадају одлуке о социјалним давањима Одлуком о новчаној помоћи социјално угроженим и изнемоглим лицима предвиђена је стална помоћ у износу од 500 до 6.000 динара месечно и повремена која се може добити највише два пута годишње и то највише до три хиљаде дин.

Посебном одлуком регулише се додељивање помоћи за школовање деце палих бораца и жртава фашистичког терора која немају средстава. Ова помоћ додељиваће се само за време док таква деца редовно похађају школу и полажу испите. Прописани су услови према којима ће ученици нижих школа добијати месечну помоћ у износима од 4.500, 5.000 и 5.500 динара, ученици средњих школа у износу од 5.000, 5.500 и 6.000 динара и студентима на факултетима и вишим школама у износима од 5.000 и 5.500 динара. Ученици који већ имају извесних материјалних могућности за издржавање али недовољно, добијаће разлику.

На једној од ових седница Одбор је донео одлуку о реорганизацији угоститељске мреже у граду којом се од досадашњих 13 радњи стварају три угоститељска предузећа: „Балкан", „Југославија" и „Србија". Једана од главних циљева ове реорганизације је обезбеђење радничког управљања и побољшање унутрашње организације рада.

САОПШТЕЊЕ

Обавештавају се сви имаоци оружја, да ће се продужење дозвола за држање и ношење истог извршити закључно са непрекорачним роком до 15 фебруара 1956 године.

Имаоци са територије бившег Среза студеничког и трстеничког предаће молбе испостави за унутрашње послове Рашка односно Врњачка Бања, док са територије Среза жичког предаваће се лично у овом секретаријату. Уз молбу коју таксирати са 430 динара таксе приложити дозволу и потврду ловачког удружења на коју ће се видети да је имаоц члан ловачког удружења (за оне који поседују ловачко оружје) коју потврду таксирати са 25 динара таксене марке.

Ко не буде до горњег рока поднео молбу за продужење дозволе, оружје ће бити одмах и без икаквог изговора одузето.

Из Секретаријата за унутрашње послове НО среза Краљево, бр. 127 од 9 јануара 1956 године.

ИСПРАВКА

Испод фотографије на петој страни треба да стоји „Злочин и казна" од Достојевског".

ИЗ ПРАКСЕ ОРГАНА РАДНИЧКОГ УПРАВЉАЊА

ДОБРО И ЛОШЕ

Састав неких органа управљања не задовољава — Закашњење у реаговању — треба истицати успехе

Разговори о проблемима развоја привреде и јачању радничког и друштвеног управљања у нашем срезу били су у центру пажње у току последњих месец дана и главна тема дискусије на пленумима и састанцима Социјалистичког савеза, Савеза комуниста, Синдиката, Народног одбора среза и других друштвених и привредних организација. У свим овим разговорима истиче се закључак да постоји још доста неискоришћених привредних могућности и нерешених проблема.

Тежиште у дискусијама обично је усмерено на изношењу слабости и нерешених питања радничког управљања, што ће свакако највише допринети новим успесима. Свим тим пропустима треба обратити сада посебну пажњу обзиром да ће се у наредном периоду вршити избори нових радничких савета.

Пре свега, састав органа радничког управљања досад није потпуно задовољавао. Дешавало се да је у њима било недовољно радника. У управном одбору предузећа „Огрев", „Отпад" и Болнице у Краљеву, као и у управном одбору лечилишта железничара у Врњачкој Бањи није изабран ниједан радник. Не води се довољно рачуна ни о стручности чланова радничких савета, нарочито у мањим колективима.

Раднички савети појединих колектива не уочавају благовремено ни правилно најважније проблеме. Закашњавање у реаговању на проблеме је лоша навика у неким предузећима, као и недовољна и једнострана дискусија. Из неких записника се стиче утисак да радници готово и не дискутују већ да то препуштају искључиво стручњацима.

Један од озбиљнијих узрока досадашњих недостатака је лоше припремање седница радничких савета као и недовољна сарадња колектива као целине и органа управљања. После седнице савета обично се подноси колективу извештај, а ретко се где практикује општи договор са члановима колектива пре седнице. Раднички савет у неким трговинским предузећима се доста неодговорно односе према колективу и синдикалној организацији. У трговинском предузећу „Ослобођење" например, раднички савет сазива колектив обично само онда кад треба да се одобри тарифни правилник или поделе какве награде. Управни одбор Среског савеза за социјално осигурање ради као орган управљања већ неколико година а досад је само једном поднео колективу извештај о свом раду. Озбиљнија примедба може да се упути и Већу произвођача чији одборници готово и не одржавају везу са својим бирачима.

Међутим, у нашем срезу не би требало говорити само о недостацима, јер би то одвело у другу крајност и деструктивно деловало у даљим напорима. Упоредо ваља истицати и веома позитивне примере постигнутих досад на свим пољима, па и у области радничког управљања.

Р. Р.

О Мајсторској школи

У циљу подизања висококвалификованог кадра за предузећа у граду, на иницијативу самих радника и Среског синдикалног већа при Индустриској школи, ради Мајсторска школа. Поред радника Фабрике вагона и Магнохрома, који чине гро радника, школу посећују радници из Беле Стене, Кисикане, Електрокомбината, Занатско металопрерађивачког предузећа и.т.д. Укупно 111 радника. Средства за рад ове школе обезбеђују сама предузећа и Народни одбор градске општине, али се не може рећи да је овој школи посвећена пажња коју она заслужује. Наставници ове школе међу којима су углавном инжењери нису за два месеца примили своје хонораре. Од средстава за наставу школа нема скоро ништа и користи учила Индустриске школе која су недовољна. Тако исто ни предузећа чији се радници оспособљавају за висококвалификоване стручњаке у овој школи, нису заинтересовани за рад ове школе. Догађа се да преко конкурса траже висококвалификоване раднике а са своје стране не чине ништа да искористе постојање ове школе. Народни одбор градске општине такође мора посветити више пажње раду школе и њеном јачању.

Школа има два отсека. Електо отсек и отсек металаца и може много да помогне у борби за подизање кадрова, па је ради тога нужна и већа брига и радничких савета и органа власти. За похвалу је одлука Магнохрома да радницима који посећују ову школу скрати радно време за два сата.

М.П.

Коментари нису потребни

Тешко је претпоставити да у једном мањем или већем предузећу нису предузете било какве превентивне мере, ради спречавања малверизација или проневера.

Нажалост случај који се десио у нашем реномираном предузећу „Стотекс" јасно говори да је до тога дошло услед отсуства сваке контроле.

У периоду 1-VII-1954 до 31 VIII-1955 год. благајни предузећа положено је динара 4,819.693. — а да то уопште није било проведено кроз књигу благајне. Тај новац је сукцесивно уплаћиван на рачун предузећа код Народне банке и опет ваљда „случајно" не истог дана када је примљен, већ некада и после више месеци.

Новац су примали и други службеници у отсуству благајника па после тога предавали благајнику, вршене су примопредаје благајничке дужности, а да о томе нема никаквог писменог трага.

Установљена проневера благајника од око динара 140.000. — већ је предмет расправе надлежног суда, а ко нам гарантује, да код овако „добре организације и контроле", не буде још накнадних случајева и признаница по којима су вршене уплате, а да са истима опет благајник „случајно није себе задужио".

У својој коначној одлуци надлежни суд ће рећи да ли је за све ово крив само благајник или пак они који су по закону дужни били да контролишу његов рад.

КОРИСТАН ПРЕДЛОГ

У вези са новим привредним мерама занатству ће се посветити већа пажња. Обавештени смо да је Среска занатска комора учинила један предлог који у складу са новим мерама за унапређење занатства и заслужује пажњу без обзира да ли ће се усвојити онако како је предложен или друкчије. Савет за привреду НО општине добио је још у месецу септембру предлог да се формира посебан Фонд за унапређење занатства друштвеног сектора. Средства овога фонда би се формирала по предлогу Занатске коморе од камате на основна средства занатских организација друштвеног сектора, уплатом 20% од укупно остварене добити занатских привредних организација са средствима у друштвеној својини и из средстава које Народни одбор градске општине одреди својим буџетом.

Собзиром на ситуацију у Краљеву а посебно због стања занатства овај предлог Занатске коморе треба размотрити, међутим до сада нема никаквог извештаја о томе какав је став заузео Савет за привреду.

М. П.

ИЗ БЕЛОГ БРДА

Управни одбор синдикалне подружнице рудника „Копаоник" на својој седници дискутујући о проблему великих изостанака од стране једног броја радника у овој години и гледајући проблеме који из тог проистичу донео је одлуку да се карактеристични примери извесних радника предложе радничком савету ради отпуштања са посла, којом приликом се руководио на људе јачег имовног стања који већином и праве изостанке ради приватних послова. Исто тако оштро је дискутовано по питању радника који поткрадају народну имовину а и даље су у радном односу са предузећом те је у том циљу а на бази одлуке Народног одбора Среза дао предлог за отпуштање извесног броја радника.

Оваким примерима треба да се руководе и остале подружнице у привредним предузећима и установама.

Д. Премовић

Допис из Лознице

ПРИ КРАЈУ...

Јануара месеца прошле године група радника из Фабрике вагона отишла је на монтажу фабрике „Вискоза" у Лозници. Монтажа је почела и поред тога што грађевински радови нису били готови. Група радника из Краљева је расла. Око три стотине људи било је суочено са новим проблемима изградње и живота. Одмах је створена синдикална подружница и организација Савеза комуниста чијем правилном раду треба захвалити за заиста вредне резултате који су учинили, да ова група Краљевчана буде цењена и похваљивана. Синдикат је узео на себе формирање семинара који су много помогли за стручно уздизање радника. Захваљујући Миладиновићу, Милановићу, Стевановићу и шефу радилишта Бранку Богдановићу, са успехом су читани цртежи који су били компликованији од оних у фабрици вагона. Треба за ову практичну корист коју су радници од семинара имали истаћи и Јаблановић Михаила.

Приликом посете једној болници у Бањи Ковиљачи, радници овог колектива Фабрике вагона из Краљева, предали су своје поклоне болесницама.

Тако је расла и вера у сопствене снаге. Морал ових радника је био на високом нивоу и није требало много да почев од руководилаца на радилишту па до последњег трудбеника о Краљевчанима сви говоре похвално. Брзина извођења радова, 350 резервоара разних величина, километри разноврсне цевоводне мреже и остало, било је урађено квалитетно и добро.

Кад се сада прође кроз фабрику која ће ускоро почети да производи, падају у очи резервоари којих има у сваком оделењу. То су све радиле вредне руке радника Фабрике вагона.

И поред тога што је ова група радника била удаљена од Краљева веза је одржана, како путем међусобних посета, тако и преко локалног листа који су људи на градилишту једва чекали. За успехе и све што је постигнуто особиту заслугу имају комунисти који су благовремено реаговали на појаве које су биле туђе радничкој класи. Руководиоци Народне библиотеке у Лозници имали су прилике да убележе многа имена радника из ове групе који су узимали књиге на читање.

На једном од последњих састанака комуниста и Градски комитет из Лознице је констатовао, да је ова организација својим примером заслужила похвалу. Нема сумње да су радници фабрике вагона, како својим залагањем на радном месту, тако и личним примером, допринели општој радној дисциплини на радилишту крај Лознице. И кад фабрика буде готова и почне своју производњу која је значајна за читаву заједницу, чланови колектива фабрике вагона радоваће се са осталим градитељима овом успеху коме су и они допринели. То ће бити награда која ће их више везивати за прогрес читаве земље и инспирисати за нове напоре. И кад ова група радника напусти ово велико градилиште фабрике „Вискозе" за њима ће остати дело, којим се могу подносити.

М. Марић

ФОТОРЕПОРТЕР ЈЕ ЗАБЕЛЕЖИО...

30 децембра прошле године додељена су одликовања заслужним трудбеницима наше земље.

На слици: Столе Стојиљковић, председник Удружења новинара Југославије, прима одликовање, које му је у име председника Тита предао Јован Веселинов, председник Извршног већа Србије.

НОВИ ЗАКОН О ШУМАМА

Народна скупштина, Народне Републике Србије на седници Републичког већа од 24 новембра 1955 године и на седници Већа произвођача од 24 новембра 1955 године изгласала је Закон о шумама.

Текст закона објављен је у Службеном гласнику НРС број 97 од 17 децембра 1955 год. Сам закон о шумама ступа од 8 дана по објављивању, што значи да је исти ступио на снагу 26 децембра 1955 године.

Још пре изгласавања Закона о шумама пронела се код ваших сељака вест да ће држава сада, по новом закону о шумама одузети исте од приватних власника и да ће њихове шуме бити предате на управљање шумским газдинствима.

Ово ме је баш и натерало да преко нашег локалног листа „Ибарских новости" напишем, не цео текст Закон о шумама, већ само онај део који се односи на приватне шуме, да би на тај начин објаснио власницима приватних забрана да њихове шуме остају њихово власништво.

У чл. 1 законодавац каже: „Све шуме у Народној Републици Србији као добро које служи општим интересима заједнице налазе се под заштитом државе".

Одредбе овога закона односе се на шуме, шумска земљишта и шумске расаднике.

Одредбе овога закона не односе се на багремаре, топољаке и друге сличне шуме брзог раста подигнуте на пољопривредним земљиштима приватних власника, задруга и пољопривредних добара, уколико ове шуме не буду проглашене за заштитне шуме".

Ово значи да власници приватних шума који имају или подигну багремаре или топољаке нису обавезни да траже дозволу за сечу из оваквих забрана.

Чл. 2 објашњава шта су шумска земљишта? „Шумска земљишта су она која нису трајно способна за другу врсту култура осим гајење шума, као и земљишта која би по својим особинама и положају најкорисније служила општим интересима када би била под шумама".

Ко управља шумама?

Чл. 3. „Шумама се управља и газдује тако да се постојеће очувају, да се обезбеди трајност шумске производње и највиши приноси, као и да се спречи деградирање шуме и ерозије земљишта".

Деградиране шуме ће се мелиорисати, а непошумљена шумска земљишта пошумити".

Чл. 4. „Шуме могу бити у друштвеној својини и у својини приватних лица".

Законодавац у даљем тексту говори ко управља шумама и у чл. 5 каже: „Шумама у општенародној имовини управљају народни одбори срезова преко шумских газдинстава, као установа са самосталним финансирањем".

Богатство наших шума је велико и треба га сачувати.

На слици: Шума на Жељину.

У чл. 8 стоји: Приватним шумама управљају њихови власници, а задружним управљају задруге. „Као што се из овога види сами приватни власници управљају и газдују својим шумама.

О овоме говори и чл. 43 који гласи: „Управљање и газдовање задружним и приватним шумама врше задруге односно власници у границама одредаба овога закона".

Чл. 44 говори о газдовању и каже: „Задружним и приватним шумама газдује се на основу дугорочних и једногодишњих планова обнове и сече шума и уређајних елабората".

О изради једногодишњих планова и уређајних елабората стара се НО среза. Инж. Стефановић

(НАСТАВАК У ИДУЋЕМ БРОЈУ)

Како сачувати хранљивост стајског ђубрива

Сада, преко зиме, када се немогу обављати други пољски радови у многим газдинствима извози се стајско ђубриво. Тај посао на изглед прост и једноставан захтева извесно познавање. Наиме треба знати како да поступамо са стајским ђубривом приликом извожења а да губици у хранљивим састојцима буду сведени на најмању меру.

Један дао пољопривредника још увек не обавља правилно овај посао. Они извозе стајско ђубриво и растурају га по њиви на мале гомилице, које су преко цело зиме изложене киши, снегу, ветру и сунцу. Услед тога се испари један део хранљивих састојака из ђубрива који би користиле биљке (у првом реду азот). Добар део се кишом испере и оцеди на она места где су стајале гомилице. Резултат оваквог рада је смањење хранљиве вредности стајског ђубрива и неравномерно (неједнако) ђубрење њиве.

Ево једног примера из којег се види колики су губици хранљивих састојака стајског ђубрива ако се оно извози на овај начин. Када је стајско ђубриво заорано одмах по извожењу принос кукуруза износио је 35 товара по једном хектару. Ако се ђубриво заорало пет до шест дана касније тј. стајања на њиви добије се принос од 28-30 товара по хектару. Ово значи да се хранљива вредност ђубрива смањила за 5-7 товара по хектару и то ако је ђубре стајало 5-6 дана разбацано на њиви незаорано. А ако стоји дуже времена или неколико месеци вредност му се смањује скоро за половину.

Ради свега тога при извожењу стајског ђубрива треба поступити на следећи начин: ако се стајско ђубриво извози у време када се може заоравати треба извести и растурити онолико колико се може за тај исти дан заорати. Ако се пак, извози у зимске дане, када се не може заоравати, онда га не треба остављати по њиви на гомилицама, већ целу количину потребну за њиву истоварити и лепо сложити на крају њиве. Затим га покрити слојем земље око 10 см. и оставити да стоји док се не буде могло орати. Кад почне орање онда са гомиле сваки дан одвозити и растурити по њиви онолико колико се за тај исти дан може и заорати. В.М.

ОДГОВАРАМО ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА

ПИТАЊЕ:

Када и чиме треба прскати шљиве противу шљивине штитасте ваши?

ОДГОВОР:

Шљиве противу шљивине штитасте ваши могу се прскати од пада лишћа до почетка кретања сокова тј. до почетка цветања или развића пупољка. Не треба прскати за време мразева или неке падавине, а за време ветра је отежано прскање, те ако је исти јачи, прскање треба одложити. Сваког лепог дана треба вршити прскање, почевши од најгорњих гранчица и грана до дна стабла и то потпуно окупати воћку, како би се свака ваш поквасила и угинула. Непоквашене ваши остају потпуно здраве, јер се оне сада не крећу. Ваши се већином, налазе на дебљим гранама и то са доње стране и на стаблу, те приликом прскања на то треба обратити пажњу.

После подне треба раније престати са прскањем, да би се кора са шљиве до увече осушила. како неби ушла у ноћ влажна, када обично настају мразеви.

Са падом лишћа у току јесени паде и добар број ваши, који се на пролеће поново пење на шљиву' зато је, поред осталога, потребно земљиште у шљиваку у току јесени или зиме преорати чиме би се лишће и са њиме ваши затрпале и уништиле.

Прскање треба вршити са 2% креозана тј. 2 килограма креозана растворити се у 100 литара воде.

ПИТАЊЕ:

Када и са којом количином стајског ђубрива треба ђубрити воћке?

ОДВОВОР:

Ђубрење воћака са стајским ђубретом обавља се у току јесени, зиме и пролећа. Тежа и влажнија земљишта се ђубре у јесен и у току зиме (ако дозвољава време и ако земљиште није много влажно), а лакша земљишта се ђубре у току пролећа. Воћњак се може ђубрити по целој површини, што је најбоље, јер је на овај начин најбоља расподела хранљивих састојака и жиле их најбоље користе, а може и око воћке тј. у ширини круне. Први начин се примењује онде где имамо на расположењу довољно ђубрива, а други када у истоме оскудевамо. И у првом и у другом случају ђубре се што равномерније разбаца по површини и одмах заоре или, ако се ђубри око воћке у ширини круне, мотиком или ашовом затрпа на дубини око 10 см.

Количина ђубрива по једном хектару воћњака зависи од: врсте земљишта, њене испошћености, положаја, врсте и сорта воћака, старости воћака, здравственог стања воћака и другога, али се као просек узима: слабо ђубрење око 20.000 килограма по једном хектару, средње око 30.000 килограма, а јако око 500.000 килограма. Ово се претвара у кола. рачунајући да у једним колима стане од 500 - 1000 килограма.

Ово важи за ђубрење по целој површини воћњака, а ако се ђубри око воћке онда се рачуна на један квадратни метар по 2 до 5 килограма.

Ђубрење се врши обично сваке треће године а најбоље је ако се та количина расподели сваке године тј. да се врши ђубрење сваке године са одговарајућом количином.

Р. Павићевић

* * *

У листу „Ибарских новости" од децембра 1955 године Љуба Липовац, пољопривредник из Чукујевца, изнео је да од стручњака Савеза задруга у Краљеву није добио пуно објашњење зашто Пољопривредна комора не даје помоћ за подизање других врста шљива, сем за шљиву пожегачу.

Ради тачности дајемо следећа објашњења: Друг Липовац је долазио у Задружни савез и интересовао се по предњем питању, али није тражио објашњање зашто Комора не даје помоћ за друге сорте шљива, већ је, колико се сећам, питао може ли добити помоћ за подизање шљивака и одговор је добио да може, али само за шљиву „пожегачу". Даље објашњење није тражио. Ово објашњење дало би му се без обзира што га Липовац није тражио, али је то био петак, када је у Савезу био већи број пољопривредника и сваки је тражио по неко објашњење итд., те је, вероватно, био разлог што му се, и без његовог тражења, није дало даље објашњење.

Пољопривредна комора даје помоћ, поред осталих врста и сората воћака, и за шљиву, али само за „пожегачу". Ово је зато што је „мађарка" неупоредиво боља од других сората шљива и што јој плод служи за: суш ње, за употребу у свежем стању, за ракију, за пекмез и за компот, што није случај са осталим сортама шљива, чија употреба плода скоро служи искључиво за ракију. Па и поред тога што осталим сортама шљива плод служи за једностану употребу—за ракију, ипак је ракија од „мађарке" бољег квалитета са бољом аромом. Извесне сорте шљива дају већи проценат ракије од „мађарке" „пожегаче" и отпорније су према биљним болестима, мразу и суши, али то несме да буде разлог да се пожегача искључи из шљиварства.

„Пожегачи" којој се примене све агротехничке мере, нарочито нези земљишта, продужава се век за једну половину свога живота (онога ако јој се не примене наведене мере), боље и уредније рађа, даје плодове крупније и са већим проценатом шећера.

Р. Павићевић

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

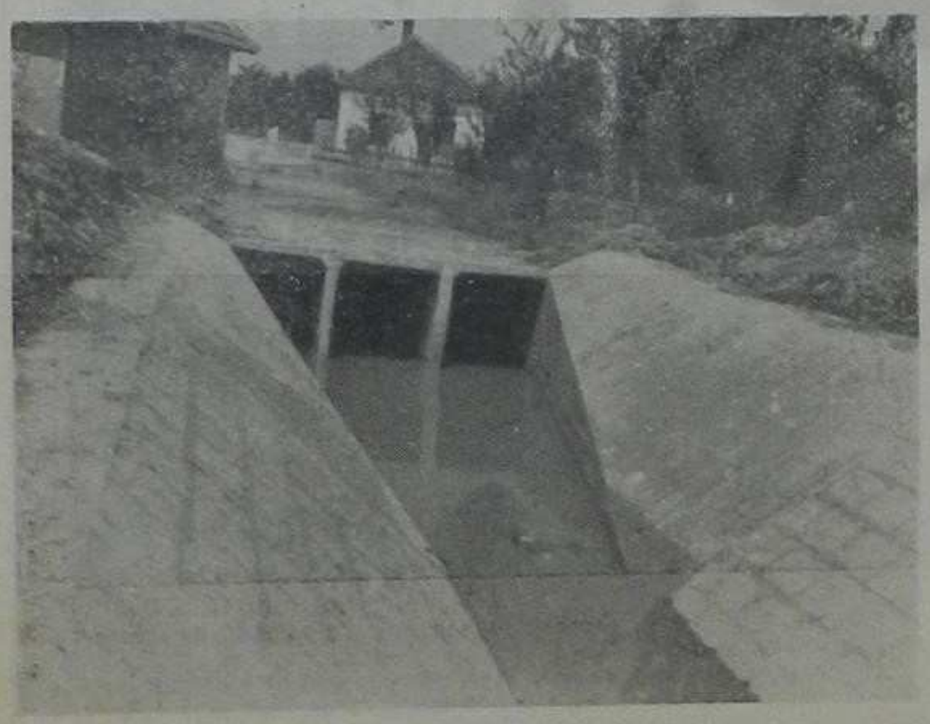

КАНАЛИ ЗА НАВОДЊАВАЊЕ

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештавају се сва лица настањена на територији Општине Краљево да ће се до 31 јануара 1956 године вршити исправке по бирачким списковима.

Стога сва лица рођена 1937 године, а настањена су на територији Општине Краљиво, треба да се пријаве надлежном матичару односно шефу месне канцеларије ради уписа у бирачки списак, с тим што ће поред писменог захтева поднети и крштеницу на увид.

Исто тако сва лица пунолетна која су се доселила из других места, а поседују потврду да имају бирачко право и да су брисани из бирачког списка места одакле су се доселила, треба да поднесу писмени захтев надлежном матичару односно шефу месне канцеларије ради уписа у бирачки списак.

Лица која су настањена на територији места Краљево, а променила су свој стан, треба да се пријаве матичару ради промене адресе.

Све исправке по бирачким списковима су ослобођене плаћања таксе.

Из канцеларије Народног одбора општине Краљево

ПАЖЊА!

Спортско рибарско удружење у Краљеву, одржаће на дан 15 јануара 1956 год. у сали Среског синдикалног већа у Краљеву, своју редовну годишњу скупштину. Почетак у 8 часова. Позивају се сви чланови да истој присуствују.

ДВЕ СЛИЧИЦЕ из Окружног суда

Суди се благајнику трговинског предузећа „Стотекс". Слушам шта говоре и у излагању једног сведока запажам нешто што би наљутило свакога који не ради у трговини. Један сведок у своме исказу каже:

— Знате пред први, обично онда се врши распродаја рестлова. Ми у предузећу сазнамо први и пре осталих узмемо а да би имали пара ми узмемо позајмицу и тако смо први..

Зато ја и многи у граду нисмо могли да дођемо до рестлова а они у трговини их имају. Па помислих да и овде важи „Ко пре девојци ономе девојка", али опет се поколебах, јер мислим да они у трговини морају да имају више морала.

* * *

Шеф рачуноводства истог предузећа се правда пред судом да и у колико је нешто рађено иза његових леђа. Можда мисли да судија не зна да је шеф рачуноводства дужан да све види и најодговорније је лице после директора. Свима је јасно а посебно шефу рачуноводства да треба да одговара за немарно вршење дужности па ипак...

М. П.

УПУТИТЕ ПОШИЉКЕ НА ТАЧНУ АДРЕСУ

Народни одбор општине Конарево обавештава заинтересована лица, предузећа, надлештва и установе да сва приватна и службена писма и пошиљке за села: Чибуковац, Конарево, Прогорелица, Дракчићи, Врдила, Роћевићи и Дедевци треба у будући слати преко Народног одбора општине Конарево, јер ће адресанти на ову адресу најуредније добити упућену пошиљку.

Из канц. НОО Конарево

Кроз Индустриску школу

Две хиљаде квалификованих радника

Онај који је у првој генерацији ђака напустио Индустриску школу а њих је свега четрдесет, неби је сада познао. У осталом сви ти ђаци су сада руководиоци предузећа' оделења или се налазе у школи оспособљавајући друге. После њих још неколико генерација расуло се широм Југославије. Има их и на факултету али највећу корист од кадра ове школе имала је наша индустрија. То је кадар са којим би могле да раде две комплетне фабрике, без бојазни да неће одговорити и машине бити неискоришћене. И ко зна још колико младих ће проћи кроз ову школу и сећати се година проведених у кругу фабрике вагона, као најлепших у своме животу.

У браварској радионици

Метало стругарска и машин браварска радионица су једна крај друге. Сви ученици нису овде. Добар део је у оделењима фабрике јер у школи недостаје машински парк за њихово подучавање. То су углавном деца из града и са села а долазе у школу са малом матуром и после пријемног испита.

— Да не волим занат не би дошао овде, одговара ми Радичевић из каоне. Мали Трнавац из Рибнице стидљиво је казао да има две двојке а већ се око нас скупила групица младих ђака радознало гуркајући једно другога.

— Они су, показа руком на ђаке Драган Јуријевић, послали за Дан армије другу Титу на поклон макету тенка. Тенк је налик на онај што су 1941 нападали на Краљево.

— Кад се друг Тито врати са пута дочекаће га наш поклон, добаци један шврћа чије име не забележих.

И поред тога што су машине дотрајале, неке од њих су старе и 70 година, деца добро напредују и њихов успех задовољава. То се нарочито види кад се обиђу радионице. У оделењу за ауто и електро заваривање као и ковачници, успели су да за време слободног времена на крају прошле школске године направе инсталације на којима би им многи позавидели.

У другој хали браварске радионице у којој се оспособљава око 100 ученика инвентар су направили сами ученици. Четрдесет тезги правилно распоређених, су њихово дело. И много што шта су они сами учинили. Око школе дрвеће, цвеће по рунделама, вежбалиште са справама и игралиштима, све то ће чинити њихов живот радоснијим и учење ће сигурно ићи лакше ..

Сећам се пре једно седам до осам година и просторија у којима су ученици радили и начина исхране, и мензе у којој је дувао ветар и било хладно и искрено сам се радовао што је ово овако ..

У сваком кутку ових светлих радионица одјекују весело ударци чекића и сваки удар значи ближе коначно циљу — звању квалификованог радника. Они и производе. И тако поред наставе сваки дан доноси овој деци и нову радост .. То се види на њима. Али практична настава тражи још машина. Савезна индустриска комора је помогла. Они су схватили значај ове школе и као прекор је звучала примедба Кирна Емериха, једног од ђака ове школе који сада оспособљава млађе, да Савет за просвету Народног одбора општине није довољно разматрао проблеме Индустриске школе. Изгледа да су се више интересовали за проблеме школа општег образовања...

— Док је школа била при Фабрици вагона њен материјални положај је био бољи, каже Воја Поповић директор школе.

Само за машински парк и т за оно најосновније треба преко 60 милиона динара. Велика је ова сума. Можда заједница неће моћи да им је стави на располагање али о тој потреби треба мислити јер није све једно да ли за новом машином стоји и ради приучени радник или квалификовани кроз школу. Имајући у виду оно што је рекао друг Воја Лековић из своме предавању у Краљеву

Варноц на раду

о томе колико нам нове фабрике дају продукта, пожелео сам да још више генерација из ове школе уђе у наша предузећа и стане за машине јер ће несумњиво то значити и повећање производње.

М. П.

ДЕСЕТ ХИЉАДА ГЛЕДАЛАЦА ЗА НЕПУНИХ ЧЕТИРИ МЕСЕЦА

Народно позориште је често пута до сада нападано због слабих приредби и недовољног квалитета. Често пута је то било оправдано. Међутим, посматрајући његов рад за непуних четири месеца у ово позоришној сезони, без обзира што могу да се учине и неке безначајније примедбе, колектив Народног позоришта може да буде задовољан са оним што је до сада учињено. Чињеница је да је колектив Народног позоришта радио добро и по квалитету претстава и репортоарској политици, којој може да се примети незаступљеност националног репортоара, коракнуо напред. То најбоље показује број посетилаца у позоришту. Повећано је интересовање грађана Краљева, и не само Краљева, за претставе нашег позоришта. Ево неколико цифара које говоре боље од сваког коментара.

У октобру је приказано три премијере и 7 реприза, које је гледало 2469 грађана. У новембру две премијере и осам реприза гледало је 2127 гледалаца. У децембру једна премијера и десет реприза 3262 гледалаца а за првих осам дана јануара приказане су две прем јере и четири репризе које је гледало 1813 грађана. Према овим подацима излази да је за овај период више него сваки други грађанин Краљева био у позоришту.

Ако овоме додамо да поред професионалног позоришног колектива у омладинској сцени ради преко 40 омладинаца а у пионирској преко 120 пионира, овде видимо да су чланови драме и редитељи учинили доста на ширењу позоришне уметности.

Народно позориште би поред ових успеха морало да посвети више пажње приказивању позоришних комада и у другим местима као што су Рашка, Бајевац, Врњачка Бања и друга јер би се на тај начин омогућило да и они ван Краљева виде квалитетније претставе. То говори и успех на једном гостовању у Рашкој и Бајевцу. Ако би се у овој сезони и овом питању посветила већа пажња могли би и чланови колектива а и грађани бити задовољни делањем ове институције чије је постојање оправдано и коју треба помоћи, баш ради тога што досадашњи резултати говоре да ће успеси бити већи, ако се овако настави.

М. П.

Масовна сцена из позоришног комада „Чајџиница на августовској месечини"

ОТВОРЕНА ДЕЧЈА ЧИТАОНИЦА

Уз пригодан програм отворена је и друга установа у граду која ће користити најмлађима-дечја читаоница.

У присуству делегата свих масовних организација и основних школа, Љубица Јовичић је у уводној речи поздравила отварање ове корисне установе. Пионире је поздравила другарица Стефановић а Антонијевић Маргита из II осмогодишње школе, је поднела реферат о значају књиге. Нарочито је упечатљив утисак оставио Љубиша Николић, ученик, који је испред ђака II осмогодишње школе „Јова Курсула". предао читаоници пакет са књигама, као дар своје школе.

Посебан утисак на овој малој али значајној свечаности оставила је сама просторија у којој је било доста зеленила, графикон предузећа која су помогла њено отварање, велики број књига у орманима које је поклонила Фабрика вагона и несумњиво радост деце што су им старији овим актом причинили још једну радост.

Сада поред тога што имају своју библиотеку која ради уторком, средом и петком од 10-14 часова, радиће и читаоница сваког четвртка по подне од 15-17 час

Школска радионица и чекаоница у Самаилима

На иницијативу Осмогодишње школе у Самаилима, ђачки родитељи су из својих средстава направили зграду у којој ће бити смештена школска радионица и чекаоница за ученика путнике.

Школски одбор самаилске школе је један од најактивнијих у нашем срезу. Са територије ове школе сва деца похађају наставу. Примећено је да са општим родитељским састанцима, на којима се третирају разна питања, руководе чланови школског одбора. Овакав рад школског одбора налази на одобравање и похвалу и од самих мештана.

Због немара појединаца Градска библиотека не ради

Већ двадесет дана врши се инвентар у Градској библиотеци. Међутим 300 чланова није вратило књиге које стоје код појединаца већ дуже времена. Ради тога 1700 редовних чланова не могу да користе богат избор књига. Ради овога библиотека не ради и грађани су лишени могућности да се њоме и књигама из ње користе. Заиста је за осуду немар појединаца који заборављају да оваквим односом према библиотеци ометају њен рад и онемогућавају коришћење књига онима који су чланови библиотеке а има их око две хиљаде.

М. Сарић и З. Лукић, у „Злочин и казна" А.П. Чехов

В. О. Зомин „Атентат"

— Поводом премијере —

Премијера Зоминове драме „Атентат" била је једна од најбољих која је дата на овој сцени. Иако је у званичној позоришној прогнози требала да буде негде на линији осредњег, ова премијера доживела је свој пуни успех и дата је на начин који је ставља на највиши ступањ уметничких остварења.

Писац „Атентата" В. О. Зомин, мало познати књижевник, један је из оне групе напредних и демократски расположених немачких списатеља које је Хитлер протерао из земље још у првим данима своје вламавине. Прогнан, без отаџбине, „грађанин света", Зомин је у прогонству написао ову своју драму. Пружајући нам фрагменте из немачке стварности у раздобљу између два рата, Зомин нам је дао да наслутимо и осетимо сву бескрупулозност и нечовечност једног безобзирног режима, који се изграђивао и дизао кроз крв, убиство, издају и злочин.

Трагедија Лизе и Августа Бергмана — то је трагедија читаве једне нације.

Зоминова драма „Атентат" обојила је крвавим бојама психичку катастрофу Августа Бергмана, који је под разорним дејством једног ужасног сазнања доспео у безизлазан положај да својим рукама угаси живот вољене, драге жене.

На овим драматичним контрастима, врло реалним у светлости једне националне катастрофе, редитељ Здравко Лукић је и засновао реализацију Зоминовог дела. Он је јарким, живим бојама обојио јунаке ове драме и стављајући их у тамни оквир једне жалосне и несрећне стварности, донео је на сцену пластичне ликове Лизе и Августа Бергмана. Он је извукао оно што је суштинско у „Атентату", оно што радњу и чини драмски сударном и емотивном.

Глумачко остварење ове драме изванредно је тежак и компликован задатак. Два лица кроз сва три чина стоје у средишту пажње гледаоца, она су актери једне радње у чијем централном месту стоје до задње сцене, и само истинска уметничка интерпретација може да их уздигне изнад стрпљења и пажње просечног посматрача. Што је тај посматрач са напрегнутом пажњом пратио развој ове драме и уносио се у њу, најбољи је доказ да су извођачи успешно извршили своју дужност.

Јелка Лукић је у лицу Лизе Бергман надмашила саму себе. Она је ову несрећну и увређену жену, сломљеном над катастрофом њене савести и достојанства, дала тако уверљиво и потресено, да је се на моменте добијао утисак да је она изгубила свој властити лик, жртвујући га лику једне заиста доживљене и заиста схваћене личности. Кад је у делирију нервних криза, кад дрхти од сваког одјека из спољњег света, Јелка Лукић је неоспо но бриљантна. И све то није поза, није глумачки гест, то је одраз једне изузетне снаге, то није накалемљена маска, већ израз снажног интимног унутрашњег живота. Реализацијом улоге Лизе Бергман ова даровита трагеткиња забележила је још један завидан успех у свом плодном уметничком раду.

Исувише окупиран редитељским и општим бригама за успех читавог комада, Здравко Лукић као Август Бергман није могао да нађе свој пуни уметнички израз. Сваки трептај светлости, сваки ефекат у комаду односно је Лукићу део сопствених трептаја, снге и изражајности. У једном тако напрегнутом ставу, поред партнера који је имао „свој дан", Лукић је ипак коректно реализовао улогу Августа Бергмана, ма да су његове глумачке могућности далеко шире и пространије.

Мира Трипковић, Живка Бараћ, Добрила Величковић, Мирко Николић и остали технички сарадници, помогли су својим савесним радом у успешном остварењу овог комада.

Звучни и музички ефекти били су добро синхронизовани и (са изузетком Бахове музике у трећем чину) деловали су у прави час.

На крају и ово: Треба видети овај комад. Ако у позориште идете макар и једном у години, — учините то овог пута.

В. Б.

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ СРЕЗА

Краљево: Ових дана ће Народни одбор општине расписати зборове бирача у свим изборним јединицама на својој територији. На овим зборовима расправљаће се о низу одлука донетих са последњих месец дана у области комуналне службе, здравља и социјалне политике, трговине као и другим областима. Бирачи ће имати прилике да се шире упознају са свим овим одлукама и решењима.

Лешак: У Дому културе у Лешку приређен је успео дочек Нове године. КПД „Младост" из Лешка извело је успео програм а у програму су као гости наступили и ученици СТШ из Косовске Митровице, чији је наступ публика нарочито поздравила. За разлику од ранијих приредби за ову је владало велико интересовање и на приредби је ред био узоран. Ове и сличне прославе говоре нам да се ранији верски обреди у доброј мери замењују државним и народним празницима.

Краљево: У више села у нашем срезу одржани су зборови бирача. У Адравима, Матарушкој Бањи, Сирчи, Трговишту, Буковици, Чукојевцу и Витановцу бирачи су веома живо дискутовали о неким комуналним проблемима својих села. На збору бирача у Буковици одлучено је да се приступи оправци неколико локалних путева кроз село.

Рашка: Пре неки дан одржана је успела оснивачка скупштина Феријалног савеза. Прилично интересовање је владало како у Рашкој тако и околним селима за овај састанак. Тако је петнаест омладинаца из оближњег села Рвата изразило жељу да се учлани у Феријални савез.

После добре дискусије о будућем раду изабрано је и руководство за чијег председника је изабран Милошевић Анђелко професор, а за секретара Раде Вујовић.

Липова: Дуже времена намеће се као обавеза грађанима Липове да изграде пут који им је врло нужан. Међутим, и поред избора комисије која треба да води рачуна о изградњи пута и подели деоница, радови заостају па ни сами чланови комисије нису извршили своје задатке. Деонице великог броја грађана па и чланова комисије стоје неуређене. Заиста је пропуст што се грађани овога села крај Врњачке Бање преданије не ангажују на овом задатку који је врло важан за њихово село.

Бољевац: До данас су у руднику каменог угља у Бољевцу на Ибру пронађене резерве угља које се цене на 75 милиона тона. Ако се томе дода и 5.000.000 резерви угља на Ушћу онда је сигурно да се у Ибарским рудницима може повећати производња скоро троструко ово утолико пре што по квалитету угља и резервама овај рудник може стати у ред најбољих не само у Југославији већ и у Европи.

Подунавци: Извршено је спајање земљорадничких задруга из Горњег Грачаца и Подунавца. Претпоставља се да ће ово спајање бити од велике користи за грађане задругаре у овом крају. На састанку је изабран нови управни одбор задруге. Недостатак кадрова у задрузи биће озбиљна сметња за даљи рад али предузете су мере да се кадар о збеди. Задруга преузима и шљункару која се налази на територији ове општине. До сада се шљункара налазила под управом Установе за унапређење привреде среза.

Врњачка Бања: Ученицима угоститељске школе подељене су у част дана ЈНА награде. Награде су добили они ученици који су се истакли у савлађивању наставе из предвојничке обуке.

Рибница: У новој школи у Рибници ради учитељ Јовичић Радивоје који не жали труда да поред рада у школи помогне развоју културно просветног рада у овом делу села. Његов рад заслужује похвалу и добар део грађана помаже учитеља у његовим напорима.

Липова: У присуству великог броја грађана у Липови је организована приредба, после које је настало веселе које је у част дочека нове године организовао ССРН овога села.

Жича: У новоизграђеној сали задружног дома у Жичи приређен је свечани дочек Нове године. То је било славље за грађане овога села јер је сала подигнута углавном залагањем грађана. Том приликом КУД „Браћа Маричић" је приредило забаву са лутријом.

Чукојевац: На путу између Чукојевца и Стубла почет је један мост. И он је добрим делом завршен. Само је остало до краја још неколико метара па да мост буде готово. Међутим, нико се до сада не нађе да ово заврши а постоји стална опасност да се неко у току мрачних ноћи сурва са дела моста који је завршен у прилично дубок поток. Зар поред толико грађана у овом делу среза који се свакодневно служе овим незавршеним мостом нема никог који би га завршио. А за то не треба ни много средства ни много труда.

Исправке по бирачким списковима врше се до 31 јануара 1956 године

СТОПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦА КАРАНОВЦА

Поред тога да сачувамо што више историског материјала о нашем граду и његовој околини, да допринесемо националном уздизању и родољубивом васпитању омладине као и да пружимо материјал наставницима за обраду завичајне историје, осврнућемо се на догађаје око Карановца и доживљавања карановачке војске 1806 године. Ова је година препуна бурних догађаја за Карановчане, те ће осврт на њу бити интересантан и заслужује да у 1956 г. буде јубиларно прослављена.

1 јануар 1906 г. освануо је са пуним Карановцем устаничке војске, јер је на граници Босне стајало 25,000 турске војске, спремне да нападне ослобођене српске крајеве.

КАРАНОВАЦ

Јануара 1806 г. праштале су пушке на српско-турској граници између Турака и Студеничана. Овог месеца изби народни устанак у селима око Студенице и група карановачких првака ишла је из села у село и подизала народ на устанак. Међу њима беше војвода карановачки Радич Петровић, поп Никола Крстић, барјактар Танаско Рајић, поп Филип Петровић, Радосав Марковић-Јелечанин, игуман Студенице Мартиније и др.

Фебруара 1806 г. горње карановачке воће подигоше Јелечку нахију, Јошаницу и села око Рогозне и Подгорја. Устаници опседоше турску границу и истребише Турке из студеничких села.

Почетком фебруара војвода Радич Петровић, на челу карановачке војске, потуче се код села Колудрице са јаким трупама Сулејман-паше Скопљака и пред надмоћнијом силом Радич се повуче пред Турцима у Рудницу.

13 фебруара 1806 г. турски ратни савет у Травнику издао је против Студеничана Турцима следећу прокламацију - бујрулдију: „Српски одметници навалили су су на Нови Пазар и кадилук су притјеснили. . Треба са сваке стране на поменуте разбојнике навалити, те њиха распршити и браћи муслиманима упомоћ притјећи". Турци се нагомилаше у Н. Пазару.

Битка на Дежеви

Марта 1806 г. навалише 5.000 новопазарских Турака на мању групу карановачке војске која беше под командом војводе Радича. После крваве једнодневне битке, Турци успеше да опколе малу карановачку војску која би рђаво прошла у обухвату да је не спасе Јован Курсула са својом продорном коњицом која отвори пут за извлачење карановачке пешадије. Војвода Радич повуче се са Карановчанима у село Будиће.

Помоћ Карађорђа

Добро наоружани и бројно надмоћни Турци кренуше за Карановчанима у Будиће и ту се страховито, у неравној борби, сукобише. Овде надмоћни Турци опет сузбише Карановчане и у борби погибе прослављени војвода нашега краја Ђура Врничанин. Разбијене карановачке трупе оступише према Морави а Карановцу и Студеници запрети опасност. Војвода Радићу Петровић понесе мошти Стевана Првовенчаног да га Турци не оскрвнаве.

25 марта 1806 г. Турци спалише Студеницу а неколико дана пре тога поробише све младо и отераше у ропство а старије мушко и женско ставише под мач. О овом страшном студеничком покољу аустриски мајор Паулић извести своју Генералну команду 22 маја 1806 г.

Крајем марта дођоше упомоћ Радичу Карађорђеве трупе и уставише Турке који су кретали ка Карановцу, на линији Дубочица-Бресник. Радич прикупи разбијену карановачку војску и с њом, на позив Карађорђев, крену у опсаду Ужица.

Јуна 1806 г. војводе Радосав Јелечанин из Матаруга и војвода Радосав Липовац из Подунавца са 2.000 Карановчана сударише се на планини Желину, код Чајетине, са 3.000 новопазарских Турака и нанеше им тежак пораз.

Борба за Крушевац

Карађорђе нареди да Младен Миловановић са шумадиском војском и трупама из карановачке Доње Груже и карановачког Поморавља нападну Крушевац Карановчане су водили Станко Милчевић из Витановца, Антоније Пљакић из Каменице и после упорне борбе за Крушевац, на петнајест бојних места, наши ослободише Крушевац а Турци:

„Голи, боси беже по снијегу,
усред зиме кад му време није:."

На Делиграду

Године 1806 карановачка војска под вођством Станка Милчевића, Јована Бабића и Максима Бериславића и Антонија Пљакића, а у саставу са војском под командом Младена Миловановића, потукоше нишко-руменлијску турску војску под командом Ибрахим паше. Ускоро под истом командом учествују Карановчани у бици на Алексинцу и потукоше 20.000 турске војске под командом Саци-паше.

Под командом Лазара Мутапа

Карановачко-чачанске трупе под командом Лазара Мутапа, у чијем саставу беше и хајдучка чета Јове Курсуле из Цветака, учествовали су у крвавој тродневној бици на Братачићу где страшно разбише Турке и пребацише преко Дрине у Босну. Одавде Карађорђе упути поред осталих трупа и Карановчане преко Бељина у бој на Мишр.

На Мишару

Карановачка пешадија, са осталом војском и Карађорђем, ушла је у мишарски шанац, а карановачка коњица под Курсулом и Мутапом остала је прикривена са десне стране мишарског шанца са задатком да у критичном моменту удари у десни турски бок. Био је то сукоб 50.000 Турака са 7.000 Срба. Карановачка пешадија, са осталим трупама у палисаду, јуначки је одолевала навали а карановачка коњица дала је сјајну завршницу бици на Мишару. Мутап, Курсула и Јанко Поповић обухватише турски десни бок, прота Матија и поп Лука леви бок, пешадија јуриша на центар и нанеше Турцима 12.000 жртава и страшан пораз, а Мутап и Курсула препливаше Саву гонећи Турке те вратише поробљену српску децу и посекоше Хаџи Босту и Отроч капетана. Карановчани су били врло поносни због учествовања у славној бици на Мишару.

Мегдан

Кад босанска војска 1806 г. од 6.000 Турака под Орд-агом крену преко Драгачева у циљу да заузму Чачак и Карановац, крену им у сусрет драгачевска војска

под командом проте Милутина Илића и карановачка војска под командном Илије Самаилца, капетана, и војводе Милића Радовића из Каоне. Два дана непрекидно трајала је крвава сеча на Лопашу и у једном предаху заврши се мегданом између проте Милутина и Орд-аге. Прота усле да савлада команданта Орд-агу и посече га а онда наше трупе зададоше смртни ударац Турцима. Песма каже:

„Паде тама по земљици црној,
од онога праха пушчанога,
Ту се, госпо, виђет не могаше
Ко ли гине, ко ли задобија..."

Ускоро потукоше исте трупе у окршају на планини Повиквама турску војску под Ђул-бегом и Мехмед-бегом.

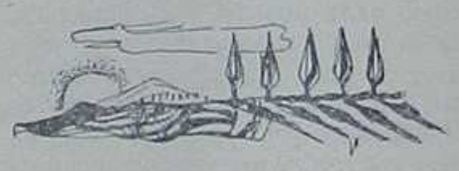

У опсади Београда 1806 год.

Карановачке трупе са Мишара упути Карађорђе, са осталим трупама, да опсађују Београд. Овом приликом војвода Радич Петровић је добио задатак да са својим јединицама подиђе под Калемегдан и да ископа около рововe да би притеснио турску одбрану у граду. Видимо у овим рововима Карановчане како кличу поред свога војводе Радича који овде задоби и тешке ране од турских граната. Стиснути Турци српском војском понудише 10 децембра преко Гушанца Алије предају града и примирје...

Тако је ова 1806 г. била за карановачку војску, као и за све устанике година пораза и славне победе и велике ратне среће; нарочито су били Карановчани поносни као победници у биткама на Крушевцу, Подгори, Делиграду, Алексинцу, Братачићу, Мишару, Лопашу, Повиквама, Желину и Београду. Отуда ова 1956 год. је јубиларна стопедесетогодишњица овога краја и Карановца.

Пише:
Милорад С. Јовић

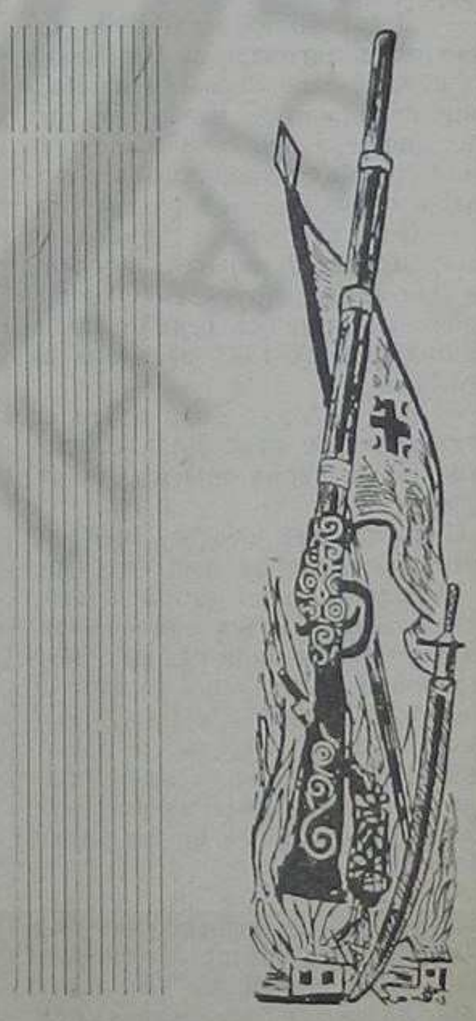

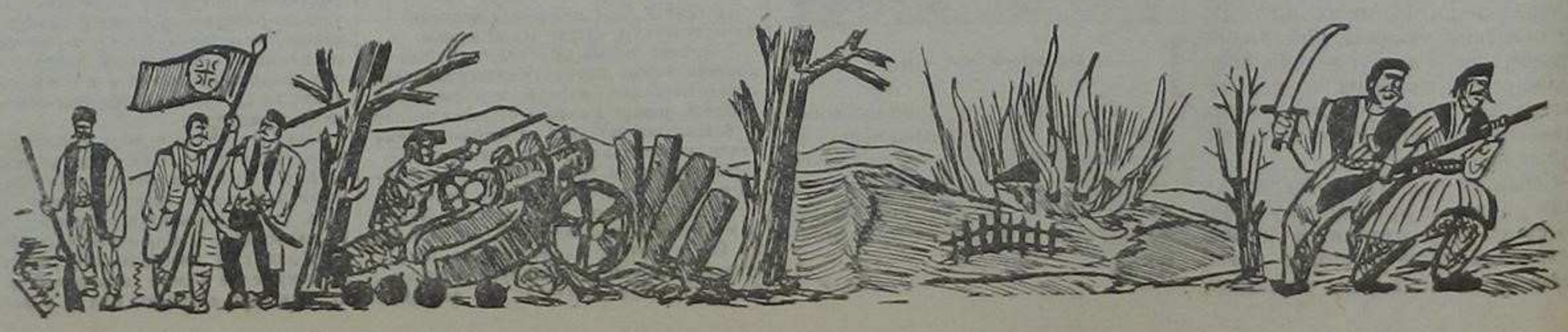

Разговор у Лаћевцима

Хладан децембарски дан натерао ме је у просторије задружне кафане у Лаћевцима. Сео сам за сто и погледао око себе и запазио да се око мене углавном налазе млади људи. Ако се не варам од 15 до 28 година. Једни су играли шах, други читали штампу, приметио сам и „Ибарске новости“ а трећи су нажалост пили. Никако ми се ово није слагало и питао сам се зашто немају одвојено место за разоноду и што морају да се окупљају у овој кафани. Разговарао сам са једним младићем и тај разговор бележио.

— Зашто је у кафани оволики број младића?

— То нам је једина просторија где можемо да се скупљамо. Имамо и радио апарат и шах табле и све. Још нам само просторија фали, тужно је рекао младић.

— Имате ли културно просветно друштво?

— Пре извесног времена основали смо фолклорну и драмску секцију. Могло би да се ради. Имали смо и доста заинтересованих. Требала је да нам помогне Радмила Ћабић учитељица, која је и члан Комитета, али она то ради као да мора и ту нема помоћи. Имамо доста просветних радника, могли би много да помогну... Баш сада у овим зимским ноћима могло би доста да се уради.

И ја сам се сложио. И записао сам ово јер се можда ради овога и у неком другом крају среза, омладина налази у тешкој ситуацији. Напомињем, а то сам касније сазнао да је мој саговорник био Милун Јеремић, претседник Нар. омладине из Лаћеваца.

РЕЗУЛТАТИ ЈЕДНЕ ПОЈАВЕ

Иако је коцка, као опасна ствар по васпитање наших људи, а нарочито млађих генерација, од стране надлежних органа забрањена, ипак није ретко чути у селу да је овај или онај изгубио десет или дванаест хиљада коцкајући се или како они сами коцкари, кажу „изјаловила му се ноћас крмача и побацила десет или дванаест кемада“. И тако из дана у дан.

У последње време та је појава у нашем селу узела шире размере. Читаве групе људи сваке вечери се скупљају у центру села, а одатле зна се, на одређена места која су већ устаљена. Ту се осваћава. А сутрадан неки лумпују а неки кукају. И тако стално.

То није могло бити незапажено у селу. Читаве приче и разговори се воде о томе, како је овај или онај, прошао синоћ итд. Постало је то у неку руку и „актуелна“ тема разговора. И тако од уста до уста, чули то и најмлађи, ученици осмогодишње школе, па решили и они да окушају срећу. Прво по динар, па банку а затим и у стодинарке. Но они то не чине картама, већ динарима односно „врте“ како се сами изражавају.

Дан по дан и то је постала општа забава ученика школе у Самаилима а изабрали су и место. Иза клозета. А понекад и у учионици зврче динари. Наставно особље се нашло у дилеми-јер ученици то сматрају обичном игром.

Докле то може да доведе нека о томе размисле у првом реду надлежни у месту, који ово знају и не реагују.

Оспособљавању деце палих бораца и жртава фашистичког терора треба посветити посебну пажњу

У циљу да омогући школовање деце палих бораца и жртава фашистичког терора на препоруку организација Савеза бораца НОР и Народног одбора градске општине у Индустриској школи се налази известан број ове деце. То су деца углавном без потребних квалификација и зато њиховом школовању треба посветити посебну пажњу. Међутим, органи који су донели одлуку о оваквом школовању деце, сматрали су да су учинили све што су могли, препустивши бригу око школовања управи Индустриске школе. После тога о успеху те деце нико није мислио. Нормално је да ова деце немају одговарајући успех јер немају ни потребне квалификације али, и организација Савеза бораца а и Народни одбор градске општине могли су раније да се интересују за ово. Тако је много што шта могло да се исправи. Овако, догодиће се да неко од ове деце буде истеран услед слабих оцена, којих има доста по изјави руководства школе, па ће се тек онда јавити неко да интервенише. Овако неби требало да буде и нема разлога за то. Да је ова констатација тачна говори - добар успех већине деце а посебно сина Народног хероја Живана Маричића који је један од најбољих ђака.

И у задацима Савеза бораца важно место заузима брига за децу палих бораца и жртава фашистичког терора а посебно би Савет за социјално старање НО општине, могао благовремено да размисли о помоћи овој деци ради њиховог оспособљавања, јер то је обавеза заједнице према сени њихових родитеља и од тога зависи будућност ове деце. Можда би просветни радници могли добровољним кондиционим часовима да поправе успех ове деце...?

М П.

КРОЗ ГРАД

Народно позориште

Субота, 14 јануара „Атентат“ (почетак у 19зо часова)

Недеља 15 јануара „Ивица и Марица“ (пионирска сцена) — почетак у 15 час.

Увече, у 19зо часова „Ој Мораво моје село равно“

Биоскоп „Сутјеска“ у 17 и 20ч.

Од 13 — 16 „Ромео и Јулија“ (италијански)

Од 17 — 19 „На дивљем западу (амерички)

Клуб Ваздухопловства у 19.зо

Од 13 — 15 „Паго — паго (амерички)

Од 16 — 18 „Тата врати се“ (амерички)

Музеј

Отворен сваког дана сем понедељка

Уторком од 8 — 12 и од 15 — 17 час

Средом „ 8 — 12

Четвртком 8 — 12 и од 15 — 17 час.

Петком од 8 — 12

Суботом од 9 — 12

Недељом од 9 — 12 и од 15 — 17 час.

Народна библиотека

Отворена сваког дана сем недеље од 9 до 15 часова.

Књиге се издају понедељком, средом и петком.

Пионирска библиотека:

Издавање књиге деци уторком, средом и петком.

Читаоница ће радити четвртком по подне од 15 до 17 часова.

Дежурне апотеке

До 14 јануара „Прва народна“

Од 14 — 21 јануара „Црвени крст“

Занимљивости

Пробни пилот америчког ваздухопловства Артур Мореј недавно је поставио нови светски рекорд висине. Он се са ракетним авионом БЕЛ Х-1-А попео до саме границе васионе, постигавши фантастичну висину од 27.000 метара. На тој висини Мореј је изгубио власт над апаратом који је читавих 15 секунди падао према земљи страшном брзином 2.250 км/час.

* * *

Енглески млазни мотор „РОЛС — РОЈС ЕВОН“ ствара у лету толику топлотну енергију, која би могла да загреје све просторије једне петоспратнице.

Пишу нам...

Не би требало овако

На дан 9-XII-1955 године кад је локал из Крушевца стао на станици у Ратини догодило се нешто што је на мене оставило врло лош утисак.

У овом возу није било службених кола већ је један купе треће класе служио за ову сврху. Не знајући ово један инвалид, без леве ноге, хтео је да се попне у воз баш на том месту и није имао времена због краткоће задржавања да тражи друго место. Међутим, на врло груб начин од стране спроводника воза отеран и могло је да се догоди да не успе ући у воз.

Сматрам да се према оваквим људима сви грађани требају опходити са више разумевања па и железнички службеник који је овако поступио треба да зна ово. У намери да жигошем овај нездрав поступак пишем ове редове са жељом да овога не буде.

Вујовић Радосав, Ново Село

„БОЛЕСТАН“ а неће у амбуланту

Овакве појаве дешавају се свакако и у другим предузећима. те је потребно стално и систематски радити на њиховом отклањању.

Овај случај одиграо се недавно у Фабрици вагона и као очевидац истичем га ради примера. Дугогодишњи лекар пажљиво је прегледао једног по једног пацијента. Дошао је ред и на једног радника који се мрзовољно скидао до пола и седе на столицу пред лекара. По завршеном прегледу лекар му каже да треба да лежи у амбуланти. На опште изненађење нас присутних, овај „болесник“ се обрати лекару речима: „Доктоpе, ја бих вас молио да ме пустите да идем кући, имам неке послове да посвршавам“. Дуго је молио лекара и пошто му, наравно, није помогло он се покупи и хитро изађе у чекаоницу.

— Колико си добио поштеде — салетеше га они који су већ чекали на преглед, на шта он одговори: „Море, имао сам да посвршавам неке важне послове у селу, ал' шта ћу да радим кад ме лекар упућује у амбуланту, није мени брате стало до лежања“. Кад ово чуше сви одоше заједно и не сачекавши преглед.

Мил. Д. Чопић

— Још два дана па ће аконтација...

Сезаме отвори се...

ПРИЧА О ЈЕДНОМ ГРАЂАНИНУ

Витомир Ерић је био добар грађанин. У предузећу, на синдикалним конференцијама проговорио би и он по неку реч, није пропустио ни један састанак синдикалне подружнице и догађало се да га изаберу чак и у радно претседништво.

И у реону је друг Вита свршавио по неки послић а после свршеног посла није пропуштао да набаци како се у реону слабо ради.

— Многи се не виђају у реону, говорио би Вита увек, кад би се нашао у друштву одговорних другова.... Ни одборника нема тако често...

Разносио је плакате око празника, лепио пароле, фронтовски позивао на конференције, око избори би се увек снашао да помогне у декорисању сале и све је било у реду. И живео је Витомир Ерић тихо и мирно. Слагао се са комшијама и са укућанима. Сваком се јављао. Никог није вређао и на њему људи нису ништа запажали.

Једнога дана некоме паде на памет да га мало више политички „активира“ и на нечији предлог постаде друг Вита члан Савеза комуниста.

Ни ту се није запажао. Његова „активност“ и активизација састојала се у још једном обавезном састанку за месец дана. Сада је са више смелости узимао на себе да позове људе на партиски састанак, у ранијим јутарњим часовима је обављао своју дужност грађанина, гласајући са читавом породицом и још неки други послић узгред би урадио не пропуштајући да истакне како је презадужен. На састанцима није говорио. Али је климао главом ономе који говори као да је хтео да каже како се са његовим поставкама слаже и ништа му није сметало што су поставке појединаца биле и различите и тако је сматрао да се на њега не односи констатација да извесни чланови Савеза комуниста проводе време на састанку и ван њега дремајући, како је неко казао.

— Не припадам ја тима, тешио је себе Вита. Ја сам активан, увек је он закључио кад год би га онако савест пекла после излагања отреситијих комуниста.

Међутим, једне зиме, баш у месецима кад су славе у јеку и кад иде божић, избио је спор између схватања друга Вите и схватања неких његових другова у организацији. Ти „неки“ како их је и сам друг Вита звао, који су га узгред буди речено мрзели, видели су да за време врбице деца друга Вите носе звонца и гранчице врбе, славећи дан кад је Лазар изволео да „рипне“ и виђали су њега како свечано одевен са женом под руку обилази славе и то су изнели пред организацију.

Том приликом је констатовано да је друг Вита најсавесније обишао све слављенике од светог Алимпија, преко светог Николе и осталих светитеља од којих се црквени календар, црвени скоро сваког другог дана, кад настану „мрсни дани“.

То је он према његовој изјави радио сваке године од ослобођења а и његова жена госпа Јула је том приликом изјављивала.

— Ми не славимо знате, јер је мој Вита комуниста, али код нас можете доћи кад год хоћете...

И на томе се свршавало. На томе би се свршило и овога пута али после дискусије на састанку испало је да је друг Вита крив што није пречистио како неки рекоше са религиозним обичајима и схватањима. Но, Вита није ћутао. Он се бранио.

— Па знате, ми треба да будемо масовни. Контакт са широким масама. Ја говорим и за време тих празника, петљао је Вита у своју одбрану. Па и на селу има таквих који иду на славе. Чак неки крштавају децу у цркви као у селу Жичи. Ја знам једнога....

Међутим, ништа није вредело. Организација којој је Вита припадао била је у предузећу, а радници револуционарнији од других, сматрали ово великим злом и избацили друга Виту из Савеза.

Вратио се Вита Ерић кући и рекао жени: „Истераше ме!“

Ију! цикнула госпа Јула. Зар само због тога...? А што си редовно давао чланарину? Што си био активан и позивао људе на конференцију? Што си ишао редовно на њихове састанке? Зар треба још нешто?!...

Доста и завежи! дрекну први пут како је у браку друг Вита. Није то доста. Треба да си комуниста.

Па како? Зар то ниси био?... А књижица?...

Вратио сам је, промрља Вита и тужно уздахну.

М. П.

ЛОВЦИ

Упис у чланство ловачког друштва и оверавање оружних листова на територији Среза Краљево вршиће се у времену од 10 јануара па до 15 фебруара т. г. закључно.

Чланови ловачког друштва обавезни су да у напред наведеном року уплате чланарину и овере оружне листове, јер се упис и оверавање код Секретаријата за унутрашње послове неће вршити после горе наведног рока.

Спортски живот

СТОНОТЕНИСКО ТАКМИЧЕЊЕ ДРУГЕ САВЕЗНЕ ЛИГЕ

У сали ДТВ „Партизан" II одржаће се 13, 14 и 15 јануара велико и важно стонотениско такмичење које је у ствари други део такмичења друге Савезне лиге. Учествује осам екипа и то: „Грађевинар" из Београда, „Текстилац" из Загреба, „Љубљана" из Љубљане, „Љуботен" из Тетова, „Железничар" из Карловца, „Железничар из Зрењанина и „Металац" из Краљева. По листи учесника може се закључити да ће ово такмичење бити једно од највећих које је одржано у нашем граду и сигурно ће побудити интересовање наше спортске публике. Мометално на табели II Савезне лиге води „Грађевинар" из Београда са 14 бодова а иза њега су „Текстилац" из Љубљане а затим Металац из Краљева. Међутим, не значи да ће после овог такмичења редослед на табели остати исти јер ове екипе располажу са играчима који су у стању да приреде изненађења. Нашу спортску публику нарочито интересује будући пласман екипе „Металца" који има услове да освоји једно од првих места. И баш та неизвесност у пласману чини ово такмичење интересантнијим па се очекују велике борбе. Низ реномираних играча на листи учесника гарантује да ће стони тенис кога будемо гледали на овом такмичењу бити високог квалитета и спортска публика ће имати прилике да доживи низ узбуђења.

Посебно нас радује поверење које имају другови из екипе „Металца" јер им је указано велико поверење организатора овог великог такмичења, које ће управа овога друштва а посебно њени тенисери сигурно оправдати. Онај ко не оде на ово такмичење пропустиће јединствену прилику да ужива у лепотама овог спорта.

М. П.

Пет месеци до слета ДТВ „Партизан"

Још пет месеци нас дели до слета ДТВ „Партизан" у Крагујевцу. Међутим и поред тога што је овај период прилично дуг, мало је времена остало за припреме. Наш град собзиром да је најближи Крагујевцу треба сигурно да буде достојно претстављен на овом републичком слету који ће бити смотра достигнућа наших друштава за телесно васпитање. Посебно у срезу за ово време треба учинити доста да се припреме солидно изврше. Баш ради тога овај је период прилично кратак јер за ово време треба извршити организационе послове и постарати се да се на слет изађе спремно. Ако се време изгуби и са припремама се почне на месец дана пред слет, како је често пута до сада био обичај, онда требали би спремни да ова смотра младости нашом кривицом не успе а колика би то брука била за све оне који раде у ДТВ „Партизан" не треба посебно наглашавати.

Шта је са кошаркашима?

Прошло је три и по месеца од како се задњи пут спустила завеса на кошаркашком игралишту утакмицом Раднички (Београд) — Слога. Последња претстава која је имала необичан ток и изазвала највеће спортско интересовање у граду, имала је и неуобичајен крај са инцидентима и тучом, а као епилог кажњавање игралишта неодигравањем утакмица на њему 8 месеци. Гледаоци су заиста били револтирани лошим суђењем, и јеве, које су касније све демантоване а које су како се нама чини имали за циљ да направе што већу пометњу међу кошаркашима. Једино нас чуди да једна вест која је потпуно тачна није кружила међу спортистима Краљева. А, то да је од задње утакмице прошло 105 дана а управа кошаркашког клуба није одржала ни један састанак, да у управи влада огромна дисхармонија, да су ти људи из управе постали тако

дна група необузданих навијача направила је глупост са својим инцидентима које су осудили сви дневни листови а нарочито спортисти Краљева.

На поновну утакмицу кошаркаши Слоге нису отишли у Смедерево због лошег финансиског стања, и од тог дана о кошаркашима нисмо имали никаквог гласа. Наступила је тако зв. „мртва" кошаркашка сезона и они су добили заслужени одмор. Једино су до нас допирале вести из неких непоузданих извора о растурању кошаркашког клуба Слога, о преласку клуба у Металац, о одласку неких играча у друге клуборавнодушни и да више кошаркашима не поклањају никакву пажњу, једино што и даље задржавају титулу чланова управе.

Кратак одмор кошаркаша претворио се у праву вечност. Ма да су сви на окупу не тренирају, немају патика ни лопти, а крајем месеца очекује их Ужички турнир а за кратко време и такмичење у лигашком првенству. Шта ће бити са њима? Да ли ће и даље овако продужити и тиме потпуно замрети спорт који је прошле године имао највише успеха од свих спортова у граду?

Чини ми се да је проблем кошаркашког спорта у Краљеву веома важан и да би њима требало да се позабаве спортски радници Краљева као и Савез спортова, Градски комитет Народне омладине па и Градски комитет Савеза комуниста и да би требало изабрати потпуно нове људе у управу који ће са много више бриге и пажње водити бригу о кошаркашком спорту.

М. П.

НАПРЕДАК — СЛОГА 1:1

Гледали смо по много чему слабу утакмицу. Почев од игре на терену, судије и организације она је била слаба. Приличан број гледалаца, може се слободно рећи највернијих фудбалских навијача, дошао је на металчев стадион да попуни празнину која им је сметала од како је завршено првенство. Међутим, они нису били задовољни и залуд су се мрзли, заједно са судијом који је по неки пут био смешан.

Иначе, што се игре тиче неби могло много да се напише. Растргана игра „Слоге" у првом делу и могло би се рећи преоштра игра одбране „Напретка" коју судија из не знам којих разлога није кажњавао, нису могле да загреју навијаче. Први део је припадао „Напретку" док је у другом делу „Слога" заиграла боље. И према ономе што смо имали прилике да видимо пред голом Крушевљана могли су домаћи да победе. Просто је несхватљиво како је Вулетић после ударца у пречку кога је извео Константиновић, промашио гол из непосредне близине.

По ономе што смо видели не можемо бити задовољни јер сем увек доброг Стефановића не знамо кога да издвојимо код домаћих. Код гостију леви бек, центархалф и лева страна навале је деловала смирено и добро. Но у сваком случају ова утакмица која значи почетак тренинга нашег претставника у IV зони донеће користи ако се остало време до почетка првенства правилно искористи.

М.П.

ОБАВЕШТЕЊЕ

У петак, 13 јануара 1956 год. у 18 часова у сали III ОО ССРН-а одржаће предавање за резервне официре са темом:

Партизанско ратовање

Позивају се резервни официри да овом предавању присуствују.

Боксери „Ибра" боре се за Куп Србије

У оквиру прославе 10-годишњице боксерског спорта у Србији, боксерски Савез Србије организује такмичење најбољих боксерских екипа за пехар Србије. Боксерски савез Србије такође је предложио нишком боксерском потсавезу да и њихова најбоља екипа из потсавеза учествује у овом значајном и јубиларном такмичењу у коме учествују екипе: Крагујевца, Зрењанина, Панчева, Суботице, Новог Сада и Београда који су чланови Савезне лиге.

Нишки боксерски потсавез одлучио је да у овом такмичењу учествују боксери краљевачког Ибра као најбоља екипа 1955 год. у потсавезу. То је лепо признање боксерима Ибра чији резултати нису претстављали тренутне успехе већ заиста уредност екипе са извесном репутацијом која се поштује и цени.

У првом колу, 15 јануара Ибар се састаје са Железничаром у Зрењанину а победник из тог сусрета имаће у следећем колу за противника, победника из меча Крагујевац — Панчево.

Специјално за „Ибарске новости"

Наши стрелци у Египту

У децембру кренула је наша екипа стрелаца од 13 чланова за Египат где се одржавало међудржавно стрељачко такмичење.

Наша екипа пошла је авионом ЈАТ-а преко Атине за Каиро. После краћег одмора од 45 минута наставили смо даље пут за Каиро, где смо стигли у току ноћи. Када смо били на домаку Каира, приметили смо да се испод нас протеже нека дугачка светла трака, и ми смо одмах помислили да је то Александрија, како се касније и испоставило. Да, то је била Александрија, град који се протеже неких 30 км. у дужини, град који нема ширине, како се то обично каже.

На аеродрому у Каиру дочекала нас је делегација стрељачке Федерације Египта на челу са потпретседником — генералом Абучадијем. Дочек је био стварно топал и другарски, а ми смо се познавали са њима од раније јер су они били наши гости на прослави 150-то годишњице I Српског устанка.

Отсели смо у најмодернијем хотелу у Каиру, који се налази на периферији града у близини пирамида. Периферија Каира је врло лепа, обилује зеленилом. У тој околини подижу се сада велики станбени блокови.

На пријему који је у нашу част приредио Врховни командант Египатске Армије генерал Амер, на коме је било присутно око 200 званица, осетили смо да народ Египта гаји према нашим народима и другу Титу велику љубав и искрено, истинско пријатељство, а ово такмичење је било још један вид продубљивања нашег пријатељства, између наша два народа. Свуда где год смо кренули, увек смо наишли на топао, искрен и другарски пријем, и сви су се трудили да нам омогуће да што пријатније проведемо тих пар дана, док се одвијало такмичење. За све време нашег боравка само смо једанпут ручали у хотелу, иначе смо увек имали пријеме.

Обишли смо неколико значајних музеја, међу којима и Национални музеј, један од врло ретких и најбогатијих на свету. У овом музеју постоје неколико златних ковчега — Тутанкамових, чија је величина од прилике 2x3 м. и они су обложени златом. Такође смо обишли и бивши Фаруков дворац који је сада претворен у музеј.

У току такмичења они су знали да смо ми боља и јача екипа, али су уложили пуно труда да би нам били што ближи у пласману. Тада су први пут наступиле и њихове жене — стрелци и то на наш предлог. Резултати које су оне постигле су врло добри с' обзиром да оне тек сада почињу.

Вратили смо се из Каира као победници, али више од победе нас радује сазнање да народи ове далеке земље, земље која нам је у многочему слична, која је кроз револуцију почела нови живот, гаје стварно пријатељство према нашим народима. Још увек смо под утиском стварног другарства и пријатељства на које смо наишли код свих — почевши од обичног Египатског грађанина па до највиших војних и државних руководилаца.

Латиновић Милав

Из Врњачке Бање

У Врњачкој Бањи је одржано успело оријентационо такмичење на коме су прво и друго место заузели ученици Угоститељске школе. Такмичење је одржано на терену до планинарског дома и обратно. Прва екипа као награду добила је комплет батерисних сијалица а друга планинарске чаше.

Ј. Дујовић

МАЛИ ОГЛАС

Пивтерска радионица Светомира Карапанџића има на продају све врсте чабрица за сир и кајмак. Заинтересовани нека се обрате на адресу: Светомир Карапанџић Краљево, ул. Карађорђева 159.

Мали оглас

Оглашавам неважећим Уверење о положеном испиту за полуквалификованог машинбравара издато у Фабрици вагона 1949 године.

Славомир Влајковић—Грачац

Мали огласи

Напустила ме је моја жена Ђековић Стојанка, чијих се дугова одричем и повешћу бракоразводну парницу.

Ђековић Радомир—Жича

Одричем се жене Славке Николић, која ме је два пута напуштала и не признајем је за жену. Њене дугове не признајем у колико се за три дана не врати код мене.

Николић Петар, чистач цигела
Краљево

Проверите да ли сте уписани у бирачки списак

Земљиште под закуп

Интернат Индустриске школе у Краљеву издаје под закуп два хектара зиратне земље која се налази у кругу Фабрике вагона. Закупнина ће се плаћати у натури од жетвеног приноса.

Заинтересована лица поднеће Управи Интерната писмену понуду у којој ће нагласити да ће сетву обавити према уговору који ће склопити са Управом Интерната као и висину закупнине изражену у процентима убраног приноса.

Рок за подношење понуда од 14 - 20 јануара 1956 године.

Из канцеларије Интерната Индустриске школе у Краљеву.

Уређује редакциони одбор — Одговорни уредник Младен Стојановић — Телефон 24 — Тек. р-н код Ком. банке у Краљеву 13-КБ-I-Ж-78 — Штампа „Слово" Краљево
Орган Среског одбора Социјалистичког савеза радног народа среза Краљево — Редакција листа — улица Рајићева број 19. —